

LIBER JUDICUM

HEBRAICE SOPHETIM.

CAPUT I.

Juda dnoo una cum fratre ipso Simeone plurimum gentium abilit expugnantur; Othoniel obsecra Carath-Sepher ducit Axam, Riam Caleb, adilita terra Iriguae; Chananeii tributarii servantur.

1. Post mortem Josue consuluerunt filii Israel Dominum, dicentes: Quis ascendet ante nos contra Chananeum, et erit dux bellii?

2. Dixitque Dominus: Judas ascendet; ecce tradidi terram in manus ejus.

3. Et ait Judas Simeoni fratri suo: Assonde mecum in sortem meam, et pugna contra Chananeum, ut et ego pergam tecum in sortem tuam. Et abiit cum eo Simeon.

4. Ascenditque Judas, et tradidit Dominus Chananeum ac Pherezzeum in manus eorum; et percusserunt in Beze decem milia virorum.

5. Invenieruntque Adonibezec in Beze, et pugnaverunt contra eum, ac percusserunt Chananeum et Pherezzeum.

6. Fugit autem Adonibezec; quem persecuti comprehenderunt, cassis summitatis manuum ejus se pedum.

7. Dixitque Adonibezec: Septuaginta reges, amputatis manuum ac pedum summitatibus, cogebant sub mensa mea ciborum reliquias; sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Adixeruntque eum in Jerusalem, et ibi mortuus est.

8. Oppugnantes ergo filii Juda Jerusalem, eperunt eam, et percusserunt in ore gladii, tradentes cunctam incendio civitatem.

9. Et postea descendentes pugnaverunt contra Chananeum, qui habitabat in montanis, et ad meridionem, et in campis.

10. Pergensque Judas contra Chananeum, qui habitabat in Hebron (cujus

¹ Jos. 11, 11.

nomen fuit antiquitus Cariath-Arbe), percussit Sesal, et Ahiman, et Tholmai.

11. Atque inde percussit abilit ad habitatores Dabir, cujus nomen vetus erat Cariath-Sepher, id est, civitas litterarum.

12. Dixitque Caleb: Qui percusserit Cariath-Sepher, et vastaverit eam, dabo ei Axam filiam meam uxorem.

13. Cumque cepisset eam Othoniel, filius Cohez, frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam suam conjugem.

14. Quam pergentem se videre genuit vir suus ut pater a patre suo agrum. Quam cum suspirasset sedens in asino, dixit ei Caleb: Quid habes?

15. At illa respondit: Da mihi benedictionem, quia terram arenam dedisti mihi, da et irriguam aquis. Dedit ergo ei Caleb irriguam superius, et irriguam inferius.

16. Filii autem Ginnai, cognati Moysi, ascenderunt de civitate Palmarum, cum filiis Juda, in desertum sortis ejus, quod est ad meridionem Arad, et habitaverunt cum eo.

17. Abiit autem Judas cum Simeone fratre suo, et percusserunt simul Chananeum qui habitabat in Sephaath, et interfecerunt eum; Vocatumque est nomen urbis, Horma, id est, Anathema.

18. Cepitque Judas Gazam cum habitibus suis, et Ascalonem, atque Accaron cum terminis suis.

19. Fuitque Dominus cum Juda, et montana possedit; nec potuit delere habitatores vallis, quia falcais curribus abundavit.

20. Dederuntque Caleb Hebron, sicut dixerat Moyses, qui delevit ex ea tres filios Eaac.

21. Jebusum autem habitatorem Jerusalem non deleverunt filii Benjamin; habitavitque Jebusum cum filiis Benja-

² Num. 14, 24. Jos. 10, 14.

min in Jerusalem, usque in presentem diem.

22. Domus quoque Joseph ascendit in Bethel, fuitque Dominus cum eis.

23. Nam cum obsiderent urbem quam prius Lusa vocatur.

24. Viderunt hominem egredientem de civitate, dixeruntque ad eum: Ostende nobis introitum civitatis, et faciemus tecum misericordiam.

25. Qui cum ostendisset eis, percusserunt urbem in ore gladii; hominem autem Hlun, et omnem cognationem ejus, dimiserunt.

26. Qui dimissus abiit in terram Beththim, et edificavit ibi civitatem, vocavitque eam Luzam, quae ita appellatur usque in presentem diem.

27. Manasses quoque non delevit Bethsan et Thanae cum viculis suis, et habitatores Dor, et Jehlam, et Magoddo cum viculis suis; coepitque Chananeus habitare cum eis.

28. Postquam autem confortatus est Israel, fecit eos tributarios, et delere noluit.

29. Ephraim etiam non interfecit Chananeum, qui habitabat in Gazer; sed habitavit cum eo.

30. Zabulon non delevit habitatores Cetron, et Naloi; sed habitavit Chananeus in medio ejus, factusque est ei tributarius.

31. Aser quoque non delevit habitatores Acho, et Sidonis, Ahalab, et Achab, et Helba, et Aphec, et Robob: 32. Habitavitque in medio Chananeus habitatoris illius terre, nec interfecit eum.

33. Nephthali quoque non delevit habitatores Bethsan et Bethanath; et habitavit inter Chananeum habitatorem terre, fueruntque et Bethsanite et Bethanathe tributarii.

34. Arctavitque Amorrhæus montes Dan in monte, nec dedit eis locum ut ad planiora descenderent;

35. Habitavitque in monte Hares, quod interpretatur Testaceo, in Aalon et Selebim. Et aggregata est manus domus Joseph, factusque est ei tributarius.

36. Fuit autem terminus Amorhaeb escens Scorpionis, Petra, et superiora loca.

CAPUT II.

Angelus Dei beneficia refert; quo audito fuit populus; post mortem tamen Josue et co-

vorum, Israel frequenter liberatus semper in pejora recessit.

1. Ascenditque angelus Domini de Galgalis ad locum Flentium, et ait: Eduxi vos de Aegypto, et introduxi in terram pro qua juravi patribus vestris, et perlicitus sum, ut non facerem irritum pactum meum vobiscum in sempiternum.

2. Ita duravit aut non ferretis fedus cum habitatoribus terrae hujus, sed aux eorum subverteretis; et nolistis audire vocem meam. Cur hoc fecistis?

3. Quam ob rem nolui delere eos a facie vestra, ut habeatis hostes, et dil eorum sint vobis in ruinam.

4. Canique loquatur angelus Domini haec verba ad omnes filios Israel, elevaverunt ipsi vocem suam, et fleverunt.

5. Et vocatum est nomen loci illius: locus Flentium, sive Lacrymarum; immolaveruntque ibi hostias Domino.

6. Dimisit ergo Josue populum, et abiit filii Israel unusquisque in possessionem suam, ut obtinerent eam.

7. Servieruntque Domino cunctis diebus ejus, et seniorum qui longi post eum vixerunt tempore, et novorum omnia opera Domini quae fecerat cum Israel.

8. Mortuus est autem Josue, filius Nun, famulus Domini, cantum et decem annorum;

9. Et sepelierunt eum in foibus possessionis suae in Thebathath-Sare, in monte Ephraim, a septentrionali plaga montis Gaas.

10. Omnisque illa generatio congregata est ad patres suos, et surreverunt illi, qui non noverant Dominum, et opera quae fecerat cum Israel.

11. Peccaveruntque illi Israel malum in conspectu Domini, et servierunt Baalim.

12. Ac dimiserunt Dominum Deum patrum suorum, qui eduxerat eos de terra Aegypti; et secuti sunt deos alienos, desoque populum qui habitabat in circuitu eorum, et adoraverunt eos; et ad incendium concitaverunt Dominum.

13. Dimittentes eum, et servientes Baal et Astaroth.

14. Iratusque Dominus contra Israel, tradidit eos in manus diripientium, qui eperunt eos, et vendiderunt hostibus,

¹ Jos. 21, 59.

qui habitabant per gymum; nec poterunt resistere adversariis suis.

15. Sed quoniam pergere voluissent, manus Domini super eos erat, sicut locutus est, et juravit eis; et vehementer afflicti sunt.

16. Suscitavitque Dominus Judices, qui liberarent eos de vastantium manibus; sed nec eos audire voluerunt.

17. Fornicantes cum diis alienis, et adorantes eos. Cito deseruerunt viam, per quam ingressi fuerant patres eorum; et audientes mandata Domini, omnia fecerunt contraria.

18. Cumque Dominus Judices suscitaret, in diebus eorum flectebatur misericordia, et audiebat afflictorum gemitus, et liberabat eos de cæde vastantium;

19. Postquam autem mortuus esset Judex, revertebantur, et multo faciebant pejora quam fecerant patres eorum, sequentes deos alienos, servientes eis, et adorantes illos. Non dimiserunt adinventiones suas, et viam durissimam, per quam ambulare consueverunt.

20. Intusque est furex Domini in Israel, et ait: Quia irritum fecit gens ista pactum meum, quod pepigeram cum patribus eorum, et vocem meam audire contempserunt.

21. Et ego non delebo gentes quas dimisi Josue, et mortuus est.

22. Ut in ipsis Ephraim Israel, utrum custodiant viam domini, et ambulent in ea, sicut custodierunt patres eorum, an non.

23. Dimisit ergo Dominus omnes nationes has, et cito suscitatore noluit, nec tradidit in manus Josue.

CAPUT III.

Israel dum societur gentibus a Domino derelictis, ad ipsius exortationem, earum sceleribus contaminatur; iteo superius per extraneos reges affligitur, sed respiciens, per Othoniel, Aod, et Samgar liberatur.

1. He sunt gentes quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Israel, et omnes qui non noverant bella Chananaeorum.

2. Ut postea discerent filii eorum certare cum hostilibus, et habere consuetudinem preliandi.

3. Quiaque satrapas Philistinorum, omnemque Chananaeorum, et Sidonum, atque Hethæorum, qui habitabat in monte

Libanus, de monte Baal-Hermon usque ad introitum Emath.

4. Dimisitque eos, ut in ipsis experiretur Israel, utrum audiret mandata Domini que præceperat patribus eorum per manum Moysi, an non.

5. Itaque filii Israel habitaverunt in medio Chananei, et Hethæi, et Amorrhæi, et Pherezei, et Hevæi, et Jebussæi; et duxerunt uxores filias eorum; ipsique filias suas filiis eorum tradiderunt, et servierunt diis eorum.

7. Feceruntque malum in conspectu Domini, et oblit sunt Dei sui, servientes Baalim et Astaroth.

8. Intusque contra Israel Dominus, tradidit eos in manus Chusan-Rasathaim, regis Mesopotamie, servieruntque ei octo annis.

9. Et clamaverunt ad Dominum, qui suscitavit eis salvatorem, et liberavit eos, Othoniel videlicet, filium Gonor, fratrem Caleb minore.

10. Fuitque in eo spiritus Domini, et judicavit Israel; egressusque est ad paganos, et tradidit Dominus in manus ejus Chusan-Rasathaim, regem Syriæ et oppressit eum.

11. Quievitque terra quadraginta annis; et mortuus est Othoniel, filius Genez.

12. Addiderunt autem filii Israel facere malum in conspectu Domini, qui confortavit adversum eos Eglon, regem Moab, qui fecerunt malum in conspectu ejus.

13. Et copulavit et filios Ammon, et Amalec, abique et percussit Israel, atque possedit urbem Palmarum.

14. Servieruntque filii Israel Eglon, regi Moab, decem et octo annis;

15. Et postea clamaverunt ad Dominum, qui suscitavit eis salvatorem vocabulo Aod, filium Gera, filii Jemini, qui utraque manu pro dextera utebatur. Misericorditerque filii Israel per illum manera Eglon, regi Moab.

16. Qui fecit sibi gladium accipitem, habentem in medio capulum longitudinis palmæ manus, et accinctus est eo subter sagum in dextero femore.

17. Obtulitque manera Eglon, regi Moab. Erat autem Eglon crassus nimis.

18. Cumque obtulisset ei munera, prosecutus est socios, qui cum eo venerant.

19. Et reversus de Galgalis, ubi erant idola, dixit ad regem: Verbum secretum habeo ad te, o rex. Et ille imperavit ei:

lenium; egressisque omnibus qui circa eum erant,

20. Ingressus est Aod ad eum; sedebat autem in æstivo conaculo silus, dixitque: Vultum Dabhabeo ad te. Qui statim surrexit de throno;

21. Extenditque Aod sinistram manum, et tulit sicam de dextero femore suo, infixitque eam in ventre ejus.

22. Tam valide, ut capulus sequeretur ferrum, in vulnere, ac prorsus adipe stringeretur. Nec eduxit gladium; sed ita ut percussisset, reliquit in corpore, statimque per secreta nature alvi stercore proruperunt.

23. Aod autem, clausis diligentissime oculis conaculi, et obfirmatis sera.

24. Per posticum egressus est. Servique regis ingressi viderunt clausas fores conaculi, atque dixerunt: Forsitan purgavit alvum in æstivo cubiculo.

25. Expectantesque diu donec erubescerent, et videntes quod nullus aperiret, tulerunt clavem, et aperientes invenerunt domitium suum in terra jecotem mortuum.

26. Aod autem, dum filii turbarentur, effugit; et pertransiit locum Idolorum, unde reversus fuerat, veititque in Seirath.

27. Et statim insonuit baccina in monte Ephraim, descenderuntque cum eo filii Israel, ipso in fronte gradiente.

28. Qui dixit ad eos: Sequimini me; tradidit enim Dominus inimicos nostros Moabit in manus nostras. Descenderuntque post eum, et occupaverunt vada Jordanis que transmittunt in Moab, et non dimiserunt transire quemquam;

29. Sed percusserunt Moabitas in tempore illo, circiter decem-milla, omnes robustos et fortes viros. Nullus eorum evadere potuit.

30. Humiliatusque est Moab in die illo sub manu Israel; et quievit terra octoginta annis.

31. Post hunc facti Samgar, filius Anath, qui percussit de Philistinum sexcentos viros vomere; et ipse quoque defendit Israel.

CAPUT IV.

Deborah prophetissa et Barac adversus Sisaram principem militie regis Jabin feliciter dimicavit, quem prologum occidit Jabin, uxor Haber Gineæ.

5. Addideruntque filii Israel sacere

malum in conspectu Domini post mortem Aod;

2. Et tradidit filio Dominus in manus Jabin, regis Chanana, qui regnavit in Asor, habitusque ducem exercitus sui nomine Sisaram; ipse autem habitabat in Haroseth-Genitium.

3. Clamaveruntque filii Israel ad Dominum; nongentos enim habebat falcatos currus, et per viginti annos vehementer opprimerat eos;

4. Erat autem Deborah prophetissa, uxor Lapidoth, que judicabat populum in illo tempore.

5. Et sedebat sub palma, quo nomine illius vocabatur, inter Rama et Bethel, in monte Ephraim; ascendebantque ad eam filii Israel in omne Judicium.

6. Que inivit et vocavit Barac, filium Abinoem, de Cedes Nephthali; dixitque ad eum: Præcepit tibi Dominus Deus Israel: Vade, et duc exercitum in montem Thabor; hollesque tecum decem millia pugnatorum de filiis Nephthali, et de filiis Zabulon.

7. Ego autem adducam ad te, in loco torrentis Cison, Sisaram, principem exercitus Jabin, et currus ejus, atque omnem multitudinem, et tradam eos in manus tuas.

8. Dixitque ad eam Barac: Si venis tecum, vadam; si nolueris venire tecum, non pergam.

9. Que dixit ad eum: Ibo quidem tecum, sed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sisara. Surrexit itaque Deborah, et perrexit cum Barac in Cedes.

10. Qui, accitis Zabulon et Nephthali, ascendit cum decem millibus pugnatorum, habens Deborah in comitatu suo.

11. Haber autem, Cinesus, recesserat quondam a cæteris cænis fratris sui, filii Hobab, cognati Moysi; et tenebatur tabernaculoa usque ad vallem que vocatur Sennim, et erat juxta Cedes.

12. Nuntiataque est Sisare, quod ascendisset Barac, filius Abinoem, in montem Thabor;

13. Et congregavit nongentos falcatos currus, et omnem exercitum de Haroseth-Genitium ad torrentem Cison.

14. Dixitque Deborah ad Barac: Surge! hec est enim dies, in qua tradidit Dominus Sisaram in manus tuas; in ipse ductor est tuis. Descendit itaque Barac

de monte Thabor, et decem millia pugnatorum cum eo.

15. Perterritusque Dominus Sisaram, et omnes curus ejus, universamque multitudinem, in ore gladii, ad conspectum Barac, in tantum, ut Sisara de curru desiliens, pedibus fugerit.

16. Et Barac persequeretur fugientes curus, et exercitum, usque ad Haroseth-Gentium, et omnis hostium multitudo usque ad interfectionem caderet.

17. Sisara autem fugiens pervenit ad territorium Jabel, uxoris Haber, Cinsai; erat enim pax inter Jabin, regem Asor, et domum Haber, Cinsai.

18. Egressa igitur Jabel in occursum Sisare, dixit ad eum: Intra ad me, domine mi; intra, ne timeas. Qui ingressus tabernaculum ejus, et operatus ab ea pallio.

19. Dixit ad eam: Da mihi, obsecro, paululum aquae, quia sitio valde. Quae aperuit utrum lactis, et dedit ei bibere, et operuit illum.

20. Dixitque Sisara ad eam: Sta ante ostium tabernaculi; et cum venerit quisquis interrogans te, et dicens: Numquid hic est Africus? respondebis: Nullus est.

21. Tulit itaque Jabel, uxor Haber, clavum tabernaculi, assumens pariter et malleum; et ingressa abscondit et cum silentio, posuit supra tempus capitis ejus clavum, percussitque malleo, defixit in cerebrum usque ad terram; qui superest morti concuscus defecit, et mortuus est.

22. Et ecce Barac sequens Sisaram veniebat; egressaque Jabel in occursum ejus, dixit ei: Veni, et ostendam tibi virum quem quaeris. Qui, cum intrasset ad eam, vidit Sisaram jacentem mortuum, et clavum infixum in tempore ejus.

23. Humiliavit ergo Deus in die illo Jabin, regem Chanaan, coram filiis Israel.

24. Qui crecabant quotidie, et forti manu opprimebant Jabin, regem Chanaan, donec delecerat eum.

CAPUT V.

Canonicum triumphale et gratiarum actionis Deborae et Barac post victoriam.

4. Cecideruntque Debhora et Barac filius Abinoon, in illo die, dicentes:

¹ Ps 52, 10.

2. Qui sponte obtulit de Israel animas vestras ad periculum, benedicite Domino.

3. Audite, reges; auribus percipite, principes: Ego sum, ego sum quis Domino canam, psallam Domino Deo Israel.

4. Domine, cum exires de Seir, et transires per regiones Edom, terra mota est, caelique ac nubes distillaverunt aquas.

5. Montes fureverunt a facie Domini, et Sinai a facie Domini Dei Israel.

6. In diebus Samgar, filii Anathi, in diebus Jabel, quieverunt semites: et qui ingrediebantur per eas, ambulaverunt per calles derisae.

7. Cessaverunt fortes in Israel, et quieverunt, donec surgeret Debhora, surgeret mater in Israel.

8. Nova bella elegit Dominus, et portas hostium ipse subvertit; clypeus et hasta si apparuerint in quadraginta millibus Israel.

9. Cor meum diligit principes Israel. Qui propria voluntate obtulit vos discrimini, benedicite Domino.

10. Qui ascenditis super nitentes ad nos, et sedetis in iudicio, et ambulatis in via, loquimini.

11. Ubi collisi sunt curus, et hostium suffocatus est exercitus, ibi narretur iustitiae Domini et clementiae in fortis Israel. Tunc descendit populus Domini ad portas, et obtinuit principatum.

12. Surge, surge, Debhora; surge, surge, et loquere cantem; surge, Barac, et apprehende captivos tuos, fili Abinoon.

13. Salvate vestri reliquiae populi Domini in fortibus dilecavit.

14. Ex Ephraim devicit eis in Amalec, et post eum et Benjamin in populos suos, o Amalec; de Machir principes descendunt, et de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.

15. Duces Isachar facere cum Debhora, et Barac vestigia sunt secuti, qui quasi in praecipos ac barathrum se discrimini dedit; diviso contra se Ruben, magnanimorum reperta est contentio.

16. Quare habitas inter duos terminos, ut audias sibilos grugum diviso contra se Ruben, magnanimorum reperta est contentio.

17. Galad trans Jordanem quiescebat, et Dan vocabat navibus; Asor habitabat in litore maris, et in portibus morabatur.

18. Zabulon vero et Nephthali obtu-

lerunt animas suas morti in regione Manasse.

19. Venerunt reges et pugnaverunt, pugnaverunt reges Chanaan in Thanaach juxta aquas Magaddo, et tamen nihil tulere praedato.

20. De caelo dimicatum est contra eos: stellae massantes in ordine et cursa suo, adversus Sisaram pugnaverunt.

21. Torrens Cison traxit cadavera eorum, torrens Cadumini, torrens Cison. Coecula, anima mea, robustos!

22. Ungula equorum ceciderunt, fugientibus in pedes, et per praecipos ructibus fortissimis hostium.

23. Maledicite terrae Merozi dixit angelus Domini; maledicite habitatoribus ejus, quia non venerunt ad auxilium Domini, in adiutorium fortissimorum ejus!

24. Benedicite inter mulieres Jabel, uxor Haber, Cinsai, et benedicatur in tabernaculo suo.

25. Aquam potenti lac dedit, et in phiala principum obtulit butyrum.

26. Sinistram manum misit ad clavum, et dexteram ad fabricum mulceps, percussitque Sisaram, quarens in capite vulneri locum, et tempus valide perforans.

27. Inter pedes ejus ruit, defecit, et mortuus est: volubatur ut pedes ejus, et jacebat exanimis et miserabilis.

28. Per fenestram respiciens, ululabat mater ejus, et de comaculo loquebatur: Cur moratur regredi carrus ejus? Quare tardaverunt pedes quadrigarum filius?

29. Una suspicior ceteris uxoris ejus, haec socrui verba respondit:

30. Forsitan nunc dividit spolia, et pulcherrima feminarum eligitur ei; vestes diversorum curus Sisarae traduntur in praedam, et suppellex varia ad oranda colla congeritur.

31. Sic percutant omnes inimici tui, Domine; qui autem diligunt te, sicut sol in ortu suo splendet, ita rutilent.

32. Quieveritque terra per quadraginta annos.

CAPUT VI.

Israelitis a Median oppressis Gedeon multis signis auxilio designatur, qui post sacrificium et altare Deo erectum, destruxit arcam baal; etique rursus datur signum in victoria.

1. Fecerunt autem filii Israel malum in conspectu Domini; qui tradidit illos in manu Median septem annis.

2. Et oppressi sunt valde ab eis. Feceruntque sibi intra et spelunca in montibus, et munimentissima ad repugnandum loca.

3. Cumque sevisset Israel, ascendebari Madian et Amalec, ceterique orientalium nationum.

4. Et apud eos fugientes tentoria, sicut erant in herbis, cuentia vastabant usque ad introitus Gazae: nihilque omnino ad vitam pertines relinquabant in Israel, non oves, non boves, non asinos.

5. Ipsi enim et universi greges eorum veniebant cum tabernaculis suis, et, instar locustarum, universa complebant, innumera multitudo hominum, et camolorum, quidquid teigerant devastantes.

6. Humiliatissime est Israel valde in conspectu Madian.

7. Et clamavit ad Dominum postalans auxilium contra Madianitas.

8. Qui misit ad eos virum prophetam, et locutus est: Haec dicit Dominus Deus Israel: Ego vos feci concendere de Aegypto, et eduxi vos de domo servitutis;

9. Et liberavi de manu Aegyptiorum et omnium inimicorum qui affligebant vos; eiecitque ad introitum vestrum, et tradidi vobis terram eorum.

10. Et dixi: Ego Dominus Deus vester; ne timeatis deos Amorrhoeorum, in quorum terra habitatis. Et solistis audire vocem meam.

11. Venit autem angelus Domini, et sedit super quercu, quae erat in Ephraim, et pertinebat ad Joas, patrem familiae Ezer. Cumque Gedeon, filius ejus, excuteret atque purgaret frumenta in tereclari, ut fugeret Madian,

12. Apparuit ei angelus Domini, et ait: Dominus tecum, virorum fortissime!

13. Dixitque ei Gedeon: Obsecro, mi domine, si Dominus nobiscum est, cur apprehenderunt nos haec omnia? Ubi sunt miracula ejus, quae narraverunt patres nostri, atque dixerunt: De Aegypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominus, et tradidit in manu Madian.

14. Respexitque ad eum Dominus, et ait: ¹ Vade in hac fortitudine tua, et liberabis Israel de manu Madian; scito quod miserum te.

15. Qui respondens ait: Obsecro, mi Domine, in quo liberabo Israel? ecce familia mea infama est in Manasse, et ego minimus in domo patris mei.

¹ Reg. 12, 11.

16. Dixitque ei Dominus: Ego ero tecum, et percutes Madian quasi unum virum.

17. Et ille: Si inveniri inquit, gratiam coram te, da mihi signum, quod tuis sis qui loquaris ad me.

18. Nec recedes hinc donec revertar ad te, portans sacrificium, et offerens tibi. Qui respondit: Ego præsentialiter adventum tuum.

19. Ingressus est itaque Gedeon, et coxit hodum, et de farinae modio azymos panes; carnesque ponens in canistro, et jas carinam mittens in ollam, tulit omnia sub quercu, et obtulit ei.

20. Cui dixit angelus Domini: Tolle carnes et azymos panes, et pone supra petram illam, et jus desuper funde. Cumque fecisset ita,

21. Extendit angelus Domini summum virgae quae tenebat in manu, et tetigit carnes et panes azymos; ascenditque ignis de petra, et carnes azymosque panes consumpsit; angelus autem Domini evanuit ex oculis ejus.

22. Vidensque Gedeon quod esset angelus Domini, ait: Hæc mihi Domine Deus, qui vidi angelum Domini facie ad faciem.

23. Dixitque ei Dominus: Pax tecum, ne timeas, non morioris.

24. Edificavit ergo ibi Gedeon altare Domino, vocavitque illud, Domini pax, usque in presentem diem. Cumque adhuc esset in Ephra, que est familia Ezer,

25. Nocte illa dixit Dominus ad eum: Tolle tarum patris tui, et alerum tarum anorum septem, destruesque aram Baal, que est patris tui, et nemus, quod circa aram est, succide;

26. Et edificabis altare Domino Deo tuo in summitate petre lujus, super quam aut sacrificium possis; tollisque tarum secundum, et offers holocaustum super structa lignorum, que de nemore succideris.

27. Assumpsit ergo Gedeon decem viris de servis suis, fecit scilicet precepit ei Dominus. Timens autem domum patris sui, et homines illius civitatis, per diem noluit id facere, sed omnia nocte complavit.

28. Cumque surrexissent viri oppidi ejus mano, viderunt destructam aram Baal, hucumque succisum, et tarum alterum impositum super altare, quod ruit edificatum erat.

29. Disranteque ad frivem; Quis hoc

fecit? Cumque perquireret antorem facti, dictum est: Gedeon, filius Joas, fecit hæc omnia.

30. Et dixerunt ad Joas: Produc filium tuum huc, ut moriatur, quia destruxit aram Baal, et succidit nemus.

31. Quibus ille respondit: Numquid ulores estis Baal, ut pugnetis pro eo? Qui adversarius est ejus, moriatur antequam lux crastina veniat: si Deus est, vindicet se de eo qui suffodit aram ejus.

32. Ex illo die vocatas est Gedeon Jerobaal, eo quod dixisset Joas: Uliciter aram deo Baal, qui suffodit aram ejus.

33. Igitur omnis Madian, et Amalec, et orientales populi congregati sunt simul; et transientes Jordanem, castrametati sunt in valle Jezrael.

34. Spiritus autem Domini induit Gedeon, qui clangens buccina convocavit domum Abiezer, ut sequeretur se.

35. Misitque nuntios in universum Manasse, qui et ipse secutus est eum; et alios nuntios in Asser, et Zabulon, et Nephthali, qui occurrerunt ei.

36. Dixitque Gedeon ad Deum: Si solum factis per manuta meam Israel, sicut locutus es,

37. Ponam hoc vellus lanæ in ara: si ros in solo vellere fuerit, et in omni sili ros in solo vellere fuerit, et in omni terra sicetas, sciam quod per manum meam, sicut locutus es, liberabis Israel.

38. Factumque est ita. Et de nocte consurgens, expresso vellere, coactum ros implevit.

39. Dixitque rursus ad Deum: Ne frascatur furor tuus contra me si adhuc semel tentavero, signum quærens in vellere. Oro ut solum vellus siccum sit, et omnis terra rore madens.

40. Factumque Deus nocte illa ut postuleretur; et fuit sicetas in solo vellere, 63 ros in omni terra.

CAPUT VII.

Probat ad aquas his qui ad bellum essent progressuri, Gedeon audito unius e castris Madianitarum somno, in eos irruit, tolens lapsum et lacera armatus; quos cum Oreb et Zeb, principibus eorum, servit.

1. Igitur Jerobaal, qui et Gedeon, de nocte consurgens, et omnis populus cum eo, venit ad fontem qui vocatur Harad. Erant autem castra Madiano in valle, ad septentrionalem plagam collis excelci.

2. Dixitque Dominus ad Gedeon: Multis tecum est populus; nec stradet

Madian in manus ejus, ne glorietur contra me Israel, et dicat: Meis viribus liberatus sum.

3. Loquere ad populum, et cunctis audientibus predica: 1. Qui formidolosa et timida est, revertatur. Recessurique de monte Gabaad, et reversi sunt de populo viginti duo millia virorum, et tantum decem millia remanserunt.

4. Dixitque Dominus ad Gedeon: Ardeat populus multus est, duc eos ad aquas, et ibi probabo illos; et de quo dixerit tibi ut tecum vadat, ipse pergat; quem ire prohibebo, revertatur.

5. Cumque descendisset populus ad aquas, dixit Dominus ad Gedeon: Qui lingua lambuerit aquas, sicut solent canes lambere, separabis eos scorsum; qui autem curvatis genibus hiberit, in altera parte erunt.

6. Fuit itaque numerus eorum qui manu ad eo projiciente lambuerunt aquas, trecenti viri, omnis autem reliqua multitudo flexo poplite hiberat.

7. Et ait Dominus ad Gedeon: In trecentis viris qui lambuerunt aquas, liberabo vos, et tradam in manu tua Madian; omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum.

8. Sumpsit itaque per numero cibaria et tabis, omnem reliquam multitudinem abire precepit ad tabernacula sua, et ipso cum trecentis viris se certaminis dedit. Castra autem Madian erant subter in valle.

9. Eadem nocte dixit Dominus ad eum: Surge, et descende in castra, quia tradidi eos in manu tua.

10. Sin autem solus ire formidus, descendat tecum Phara puer tuus.

11. Et cum audieris qui loquantur, tunc confortabor per manus tuas, et securior ad hostium castra descendes. Descendit ergo ipse et Phara puer ejus in partem castrorum ubi erant armatorum vigiliæ.

12. Madian autem, et Amalec, et omnes orientales populi, fusi jacbant in valle, et locustarum multitudo; camelus quoque innumerabiles erant, sicut arena que jacet in littore maris.

13. Cumque videret Gedeon, narrabat aliquis somnium proximo suo, et in hunc modum referebat quod viderat: Vidi somnium, et videbatur mihi quasi subniceritias panis ex hordio volvi, et

in castra Madian descendere; cumque pervenisset ad tabernaculum, percussit illud, atque subvertit, et terre funditus coecavit.

14. Respondit ei, qui loquebatur: Non est hoc alud, nisi gladius Gedeonis, filii Joas, viri Israhelice; tradidit enim Dominus in manus ejus Madian, et omnia castra ejus.

15. Cumque audisset Gedeon somnium, et interpretationem ejus, adoravit; et reversus est ad castra Israel, et ait: Surgite, tradidit enim Dominus in manus nostras castra Madian.

16. Divisitque trecentes viri in tres partes, et dedit tubas in manibus eorum, lignasque vacuas ac lampades in medio lagenarum.

17. Et dixit ad eos: Quod me facere videritis, hoc facite; ingrediar partem castrorum, et quod fecero sectamini.

18. Quando pervenerit tuba in manu mea, vos quoque per castrorum circuitum clangite, et conclamate: Domino et Gedeoni!

19. Ingressusque est Gedeon, et trecenti viri qui erant cum eo, in partem castrorum, incipientibus vigiliis noctis medias; ac, custodibus suscitatis, ceperunt buccinis clangere, et complodere inter se lagenas.

20. Cumque per gyrum castrorum in tribus pervenisset locis, et Hydras confregissent, tenuerunt sinistris manibus lampades, et dextris sonantes tubas, clamaverunt: Gladius Domini et Gedeonis!

21. Stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt; et vociferantes, ululantesque fugerunt.

22. Et nihilominus insistebant trecenti viri buccinis personantes. 2. Inmisitque Dominus gladium in omnibus castris, et mutua se cæde truncabant,

23. Fugientes usque ad Bethsaida, et precipidem Abelmehula in Tebath. Conclamantes autem viri Israel de Nephthali, et Asser, et omni Manasse, persequebantur Madian.

24. Misitque Gedeon nuntios in omnem montem Ephraim, dicens: Descendite in occursum Madian, et occupate aquas usque Bethera atque Jordanem. Clamavitque omnis Ephraim, et preoccupavit aquas usque Jordanem et precepit Bethera.

1 Deut. 20, & 1 Mach. 3, 56.

2 Ps. 82, 10.

25. ¹ Apprehensitque duos viros Madian, Oreb et Zeb, interfecit Oreb in petra Oreb, Zeb vero in forcariis Zeb; et persecuti sunt Madian, capite Oreb ² Zeb portantes ad Gedeon trans thenta Jordanis.

CAPUT VIII.

Viribus Ephraim percipit adversus Gedeon, quod pueris et concubina, quae blandis verbis compescit, et devotio Zebeo et Salmana, virus Socoth et Phanael praedit, et ex maribus alpinae populi domus fecit ephod, quod domi sua et Israeli facti in ruinam; postquam autem quadraginta annis praefuit, generatis filii filii ex uxoris, et uno Abimelech et concubina, mortuus est, reditque Israel ad idololatram.

1. Diseruntque ad eum viri Ephraim: Quid est hoc quod facere voluisti, ut nos non vocares, cum ad pugnam pergeris contra Madian? Jurgantes fortiter, et prope vin inferentes.

2. Quibus ille respondit: Quid enim tale facere potui, quale vos fecistis? Nonne melior est racemus Ephraim vindemiis Abiter?

3. In manus vestras Dominus tradidit principes Madian, Oreb et Zeb. Quid tale facere potui, quale vos fecistis? Quod cum locutus esset, requisivit spiritus eorum, quo tumbent contra eum.

4. Cumque venisset Gedeon ad Jordanem, transivit eum cum trecentis viris qui secum erant; et pro lassitudine, fugientes persequi non poterat.

5. Dixitque ad viros Socoth: Date, obscuro, panes populo qui mecum est, quia valde defecerunt, ut possim persequi Zebeo et Salmana, reges Madian.

6. Respondunt principes Socoth: Forsitan palme manuum Zebeo et Salmana in manu tua sunt, et iudicio postulas ut demus exercitui tuo panes.

7. Quibus ille ait: Cum ergo tradiderit Dominus Zebeo et Salmana in manus meas, contram carnes vestras cum manibus tribulatis deserti.

8. Et inde descendens, venit in Phanael, locutusque est ad viros ille illius similia. Qui et illi responderunt, sicut responderunt viri Socoth.

9. Dixit itaque et eis: Cum reversus

fuero victor in pace, destraam turrim hanc.

10. Zebeo autem et Salmana requiescebant cum omni exercitu suo, quindecim enim millia viri remanserant in omnibus terminis orientalem populum, censis centum viginti millibus bellatorum eductum gladium.

11. ² Ascendensque Gedeon per viam eorum qui in tabernaculis morabantur, ad orientalem partem Zeboe et Jigbaa, percussit castra hostium, qui securi erant, et nihil adversi suspicabantur.

12. Fugeruntque Zebeo et Salmana, quos persequens Gedeon comprehendit, turbato simul exercitu eorum.

13. Reversisque de bello ante solis ortum.

14. Apprehendit puerum de viris Socoth, interrogavitque eum nomina principum et seniorum Socoth, et descripsit septuaginta septem viros.

15. Venitque ad Socoth, et dixit eis: Et Zebeo et Salmana, super quibus exprobrastis mihi, dicentes: Forsitan manus Zebeo et Salmana in manibus tuis sunt, et iudicio postulas ut demus viros, qui lassus sunt et defecerunt, panes.

16. Tullit ergo seniores civitatis et spinas deserit ac tribulos, et contrivit cum eis, atque comminuit viros Socoth.

17. Turrim quoque Phanael subvertit, occisis habitatoribus civitatis.

18. Dixitque ad Zebeo et Salmana: Quales fuerunt viri, quos occidisti in Thabor? Qui responderunt: Similes tui, et unus ex eis quasi filius regis.

19. Quibus ille respondit: Fratres mei fuerunt, filii matris meae. Viri Domini quia si servassetis eos, non vos occidisset.

20. Dixitque Jether promogenito suo: Sarge, et interfice eos. Qui non eduxit gladium; timebat enim, quia adhuc puer erat.

21. Dixeruntque Zebeo et Salmana: Tu, surge, et irruo in nos, quia iuxta aetatem robur est hominis. Surrexit Gedeon, et interfecit Zebeo et Salmana; et tulit ornamenta ac bullas, quibus et colla regalia camelorum decorari solent. 22. Dixeruntque omnes viri Israel ad Gedeon: Dominare nostri, tu, et filius tuus, et filius filii tui, quia liberasti nos de manu Madian.

23. Quibus ille ait: Non dominabor vestri, nec dominabitur in vos filius meus, sed dominabitur vobis Dominus.

24. Dixitque ad eos: Unam petitionem postulo a vobis: date mihi inaures ex pectus vestra. Inaures enim aureas Iemuelite habere consueverant.

25. Qui responderunt: Libentissime dabimus. Expandentes super terram praedium, proiecitant in eo inaures de illa.

26. Et facti pondus postalatorum incautum, mille septingenti auri sceli, absque ornamentis, et monilibus, et vestro purpurea, quibus reges Madian uti soliti erant, et praeter torques aureas camelorum.

27. Pectique ex eo Gedeon ephod, et posuit illud in civitate sua Ephra. Fortiusque est omnis Israel in eo, et factum est Gedeon et omni domui ejus in ruinam.

28. Humiliatus est autem Madian eorum filiis Israel, nec potuerunt ultra cervices elevare; sed quiescit terra per quadraginta annos, quibus Gedeon praefuit.

29. Abit itaque Jerobaal, filius Joas, et habitavit in domo sua;

30. Habuitque septuaginta filios, qui egressi sunt de fumore ejus, eo quod plures haberet uxores.

31. Concubina autem illius, quam habebat in Sichem, genuit et filiam nomine Abimelech.

32. Mortuusque est Gedeon, filius Joas, in senectute bona, et sepultus est in sepulcro Joas patris sui, in Ephra, de familia Ezer.

33. Postquam autem mortuus est Gedeon, aversi sunt filii Israel, et fortificati sunt cum Baalim. Percusseruntque cum Baal foedus, ut esset eis in deum.

34. Nec recordati sunt Domini Dei sui, qui eruit nos de manibus inimicorum nostrorum omnium per circuitum.

35. Nec fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal Gedeon, iuxta omnia bona quae fecerat Israeli.

CAPUT IX.

Abimelech, orbis LXX fratribus suis, imperium sibi tyrannice usurpat; qui post parabolam Joatham fratris ejus, qui servatus erat, excidium Gala devicit, turrimque Sichem exussit, et a muliere tandem fragmine molis oppressus est.

1. Abit autem Abimelech, filius Jerobaal, in Sichem ad fratres matris suae, et

locutus est ad eos, et ad omnem cognationem domus patris matris suae, dicens:

2. Loquimini ad omnes viros Sichem: Quid vobis est melius, ut dominentur vestri septuaginta viri, omnes filii Jerobaal, an ut dominentur unus vir? simulque considerate quod os vestrum et caro vestra sum.

3. Locutisque sunt fratres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem universos sermones istos, et inclinaverunt cor eorum post Abimelech, dicentes: Frater noster est.

4. Dederuntque illi septuaginta pondus argenti de fano Baalberith. Qui condidit sibi ex eo viros inopes et vagos, secuti que sunt eum;

5. Et venit in domum patris sui in Ephra, et occidit fratres suos filios Jerobaal septuaginta viros, super lapidem unum; remansitque Joatham, filius Jerobaal minimus, et abscondit se.

6. Congregati sunt autem omnes viri Sichem, et universae familiae urbis Mello, abieruntque, et constituerunt regem Abimelech iuxta quercum quae stabat in Sichem.

7. Quod cum nuntiatum esset Joatham, ivit, et stetit in vertice montis Garizim, elevatque voce, clamavit, et dixit: Audite me, viri Sichem, ita audiat vos Deus!

8. Jurant ligna ut tangerent super se regem, dixeruntque olive: Impera nobis.

9. Quae respondit: Numquid possum deserere pinguedinem meam, quae et diluatur et homines, et venire ut inter ligna promovet?

10. Dixeruntque ligna ad arborem ficum: Veni, et super nos regnum accipe.

11. Quae respondit eis: Numquid possum deserere dulcedinem meum, fructusque suavissimos, et ire ut inter cetera ligna promovet?

12. Locutisque sunt ligna ad vitem: Veni, et impera nobis.

13. Quae respondit eis: Numquid possum deserere vinum meum, quod perficit Deum et homines, et inter ligna cetera promovet?

14. Dixeruntque omnia ligna ad rhamanum: Veni, et impera super nos.

15. Quae respondit eis: Si vere me regem vobis constituitis, venite, et sub umbra mea requiescite; si autem non vultis, egrediatr lignis de rhanno, et devoret cedros Libani.

¹ Ps. 82, 12. Isa. 10, 26.
² Osee 10, 14.

³ Ps. 82, 12.

16. Nunc igitur, si recte et absque peccato constitistis super vos regem Abimelech, et bene existis cum Jerobaal et cum domo ejus, et reddidistis vobis beneficiis ejus, qui pugnavit pro vobis.

17. Et animam suam dedit periculis, et erueret vos de manu Madian.

18. Qui nunc surrexistis contra domum patris mei, et interfecistis filios ejus septuaginta viros super unum lapidem, et constituistis regem Abimelech, filium ancille ejus, super habitatores Sichem, eo quod frater vester sit;

19. Si ergo recte et absque vitio existis cum Jerobaal et domo ejus, hodie letamini in Abimelech, et ille letetur in vobis!

20. Sin autem perverse, egrediatur Sichem et oppidum Mollo; egrediaturque ignis de viris Sichem et de oppido Mollo, et devoret Abimelech.

21. Quae cum dixisset, fugit, et abiit in Bera, habitavitque ibi ob tempus Abimelech fratris sui.

22. Regnavit itaque Abimelech super Israel tribus annis.

23. Misitque Dominus spiritum pessimum inter Abimelech et habitatores Sichem, qui cooperunt cum detestari.

24. Et solus interfecit eos septuaginta filiorum Jerobaal, et effusionem sanguinis eorum conferre in Abimelech fratrem suum, et in ceteros Sichimorum principes, qui eum adjuverant.

25. Posueruntque insidias adversum eum in summitate montium; et dum illos prestolabantur adventum, exercebant atrociam, agentes praedas de praetereuntibus; mutatumque est Abimelech.

26. Venit autem Gaal, filius Obed, cum fratribus suis, et transivit in Sichimam. Ad ejus adventum cecit habitatores Sichem.

27. Egressi sunt in agrum, vastantia vineas, uvasque calcantes; et facis cantantium chorus, ingressi sunt fanum dei sui, et inter epulas et pocula maledicunt Abimelech.

28. Clamante Gaal, filio Obed: Quis est Abimelech, et quae est Sichem, ut serviamus ei? Numquid non est filius Jerobaal, et constituit principem Zebul super suum super viros Honor patris Sichem? Cui ergo serviamus ei?

29. Utinam daret aliquis populum istam sub manu mea, ut auferrem de

medio Abimelech! Dictumque est Abimelech: Congrega exercitus multitudinem, et veni.

30. Zebul enim, princeps civitatis, auditus sermonibus Gaal, filii Obed, iratus est valde.

31. Et misit clam ad Abimelech nuntios, dicens: Ecce, Gaal, filius Obed, venit in Sichimam cum fratribus suis, et oppugnat adversum te civitatem.

32. Surge itaque nocte cum populo qui tecum est, et latita in agro;

33. Et primo mane, oriente sole, irasce super civitatem; illo autem egrediente adversum te cum populo suo, fac ei quod poteris.

34. Surrexit itaque Abimelech cum omni exercitu suo nocte, et tetendit insidias juxta Sichimam in quatuor locis.

35. Egressusque est Gaal, filius Obed, et stetit in introitu porta civitatis; surrexit autem Abimelech, et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco.

36. Cumque vidisset populum Gaal, dixit ad Zebul: Ecce de montibus multitudine descendit. Qui ille respondit: Umbrae montium videtur quasi capita hominum, et hoc errore de-cipitur.

37. Rursusque Gaal ait: Ecce populus de umbilico terrae descendit, et unus cuneus venit per viam quae respicit quercum.

38. Cui dixit Zebul: Ubi est nunc es tuum, quo loqueris? Quis est Abimelech ut serviamus ei? Nonne hic populus est quem despicias? Eroderet, et pagina contra eum.

39. Abiit ergo Gaal, spectante Sichimorum populo, et pugnavit contra Abimelech.

40. Qui persecutus est eum fugientem, et in urbem compulsi; cecideruntque ex parte ejus plurimi, usque ad portam civitatis.

41. Et Abimelech sedit in Rama; Zebul autem Gaal et socios ejus expulsi de urbe, nec in ea passus est commorari.

42. Sequenti ergo die egressus est populus in campum. Quod cum nuntiatum esset Abimelech,

43. Tulit exercitum suum, et divisit in tres turmas, tendens insidias in agris. Vidensque quod egrediretur populus de civitate, surrexit, et irrui in eos.

44. Cum cuneo suo, oppugnans, et obsidens civitatem; dum autem turmas palantes per campum adversarios persequebantur.

45. Porro Abimelech omni die illo oppugnabat urbem; quam cepit, interfecitque habitatores ejus, ipsaque destructa ita ut sal in ea dispergeret.

46. Quod cum audisset qui habitabat in turris Sichimorum, ingressi sunt fanum dei sui Berith, ubi fodus cum eo pepigerant, et ex eo locus nomen accepert, qui erat multitas valde.

47. Abimelech quoque audens viros turris Sichimorum pariter conglobatos,

48. Ascendit in montem Selmon cum unni populo suo, et arrepta securi praeditur civitatem, impositumque fessus humero, dixit ad socios: Quod me videtis facere, cito facite.

49. Igitur certatim ramos de arboribus praecedentes, sequebantur ducesm, qui circumdantes praesidium, succederunt; atque ita factum est, ut fumo et igne nullo homines accenserent, viri pariter et mulieres, habitatorum turris Sichem.

50. Abimelech autem inde proficiscens venit ad oppidum Thebes, quod circumdans obsidebat exercito.

51. Erat autem turris excelsa in media civitate, ad quam confugerant simuli viri ac mulieres, et omnes principes civitatis, clausa firmissime janua, et super turris tectum stantes per propugnacula.

52. Accedensque Abimelech juxta turrim, pugnabat fortiter; et appropinquans ostio, ignem supponebat intulatur.

53. Et ecce una mulier fragmen molae desuper jaciens, illis capiti Abimelech, et confregit cerebrum ejus.

54. Qui vocavit cito armigerum suum, et ait ad eum: Evagina gladium tuum, et percuti me, ne forte dicatur quod a femina interfecit simi. Qui, iussa perficiens, interfecit eum.

55. Illoque mortuo, omnes qui cum eo erant de Israel reversi sunt in sedes suas;

56. Et reddidit Deus malum, quod fecerat Abimelech contra patrem suum, interfecit septuaginta fratribus suis.

57. Sichinitis quoque, quod operati erant, retributum est; et venit super eos maledictio Joatham, filii Jerobaal.

CAPUT X.

Thola dux creatur; hinc vita fundit Jale accedit; Israelitis vero in idololatriam lapsi traduntur Philisthis et Ammonitis; quibus

penitentibus Dominus ingratitudein impropriet, tanquam coram miseratur.

1. Post Abimelech surrexit dux in Israel Thola, filius Phua, patri Abimelech, vir de Issachar, qui habitavit in Samir montis Ephraim;

2. Et judicavit Israelae viginti et tribus annis, mortuosque est, ac sepultus in Samir.

3. Hinc successit Jair Galadites, qui judicavit Israelae per viginti et duos annos.

4. Habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum, et principes viginti civitatum, quae ex nomine ejus sunt appellatae Havoth-Jair, id est oppida Jair, usque in presentem diem, in terra Galad.

5. Mortuosque est Jair, ac sepultus in loco cui est vocabulum Camon.

6. Filii autem Israel peccatis veteribus junctenas nova, fecerunt malum in conspectu Domini, et servierunt idolis Baalim et Astaroth, et diis Syriae ac Sidoniae, et Moab, et filiorum Ammon et Philisthim; dimiseruntque Dominum, et non coluerunt eum.

7. Contra quos Dominus iratus, tradidit eos in manus Philisthim et filiorum Ammon.

8. Adflicti sunt, et vehementer oppressi per annos decem et octo, omnes qui habitabant trans Jordanem in terra Amorhai, qui est in Galaad;

9. In tantum ut filii Ammon, Jordane transmissis, vastarent Judam, et Benjamin, et Ephraim; adflictiisque est Israel nimis.

10. Et clamantes ad Dominum, dixerunt: Peccavimus Deum, quia dereliquimus Dominum Deum nostrum, et servimus Baalim.

11. Quibus locutus est Dominus: Numquid non Aegypti et Amorhai, filiique Ammon et Philisthim,

12. Sidoniae quoque, et Amalec et Chanaan, oppresserunt vos, et clamaverunt ad me, et erui vos de manu eorum?

13. Et tamen reliquistis me, et colistis deos alienos: Idcirco non addam ut ultra vos liberem.

14. Ite, et invocate deos quos elegistis; ipse vos liberent in tempore angustiae vestrae. 15. Dixeruntque filii Israel ad Dominum: Peccavimus; redde tu nobis quid-

¹ II Reg. 11, 21.

² I Reg. 31, 4. I Par. 10, 4.

quid tibi placeat; tantum nunc libera nos.

16. Que dicentis, omnia de finibus suis alienorum decorum idola proferant, et serviant Domino Deo, qui doluit super miseris eorum.

17. Itaque filii Ammon clamantes in Galaad dixerunt tentoria: contra quos congregati filii Israel, in Maspha castrametati sunt.

18. Dixeruntque principes Galaad singuli ad proximos suos: Qui primus ex nobis contra filios Ammon cooperiri dimicare, erit dux populi Galaad.

CAPUT XI.

Jephthæ Judex factus, Dei spirita accensus, primus ratione agi cum rege Ammonitarum; detulit ubi eos videret, ab utrumque factum filiam suam unicam Deo sacrificat.

1. Fuit illo tempore Jephthæ Galaadites, vir fortissimus atque pugnant, filius mulieris meretricis, qui natus est de Galaad.

2. Habuit autem Galaad uxorem, de qua suscepit filium, qui postquam creverat, eiecerat Jephthæ, dicentes: Heres in domo patris nostræ esse non poteris, quia de altera matre natus es.

3. Quos ille fugatione atque devitiis, habitavit in terra Tob; congregati sunt ad eum viri inopis et latrocinantes, et quasi principem sequebantur.

4. In illis diebus pugnant filii Ammon contra Israel.

5. Quibus scribit instantibus, perreperunt majores nate de Galaad, ut tollerent in auxilium sui Jephthæ de terra Tob;

6. Dixeruntque ad eum: Veni, et esto princeps noster, et pugna contra filios Ammon.

7. Quibus ille respondit: Nonne vos stis, qui aditis me, et eiecitis de domo patris mei et nunc venistis ad me necessitate compelli.

8. Dixeruntque principes Galaad ad Jephthæ: Ob hanc igitur causam nunc ad te venimus, ut proficiscaris nobiscum, et pugnes contra filios Ammon, sique dux omnium qui habitant in Galaad.

9. Jephthæ quoque dixit eis: Si vero venistis ad me, ut pugnem pro vobis contra filios Ammon, tradideritis eos Do-

minus in manus meas, ego ero vestrorum princeps?

10. Qui responderunt ei: Dominus, qui hæc audii, ipse mediator ac testis est, quod nostra promissa faciemus.

11. Abiit itaque Jephthæ cum principibus Galaad, scilicet cum omni populo principum suis. Locutusque est Jephthæ omnes sermones suos coram Domino in Maspha.

12. Et misit nuntios ad regem filiorum Ammon, qui ex persona sua dicebant: Quid mihi et tibi est, quia venisti contra me ut vstares terram meam?

13. Quibus ille respondit: Quia tulla Israel terram meam quando ascendit de Ægypto, a finibus Arnon usque Jaboc atque Jordanem; nunc ergo cum pace reddere mihi eam.

14. Per quos rursus mandavit Jephthæ, et imperavit eis ut dicerent regi Ammon: 15. Hæc dixit Jephthæ: Non tulit Israel terram Moab, nec terram filiorum Ammon: 16. Sed quando de Ægypto condescenderunt, ambulavit per solitudinem usque ad mare Rubram, et venit in Cades;

17. Misitque nuntios ad regem Edom, dicens: Dimitte me ut transeam per terram tuam; qui noluit acquiescere preces tuas; qui noluit transire per Moab, cubus ejus. Misit quoque ad regem Moab, et ipse transiit præbere contemptum. Mansit itaque in Cades.

18. Et circumivit ex latere terram Edom et terram Moab, venitque contra orientalem plagam terre Moab, et castrametatus est trans Arnon, nec voluit intrare terminos Moab; Arnon quippe confinium est terræ Moab.

19. Misit itaque Israel nuntios ad Sehon, regem Amorrhæorum, qui habitabat in Hesebon, et dixerunt ei: Dimitto ut transeam per terram tuam usque ad fluvium.

20. Qui et ipso Israel verba despiciens, non dimisit eum transire per terminos suos, sed infinita multitudine congregata, egressus est contra eum in Jass, et fortiter resistebat;

21. Tradiditque eum Dominus in manus Israel cum omni exercitu suo; qui percussit eum, et possedit omnem terram Amorrhæi habitatoris regionis illius.

22. Et universos fines ejus, de Arnon usque Jaboc, et de solitudine usque ad Jordanem.

23. Dominus ergo Deus Israel subvertit Amorrhæum, pugnantem contra illum populo suo Israel; et tu nunc vis possidere terram ejus?

24. Nonne ea qua possidet Chamos deus tuus, tibi juro debentur? Quæ autem Dominus Deus noster victor obtulit, in nostram cedent possessionem;

25. Nisi forte melior es Balac, filius Sephor, rege Moab, aut docere potes quod juratus sit contra Israel, et pugnavit contra eum.

26. Quando habitavit in Hesebon et viculis ejus, et in Aroer et villis illius, vel in cunctis civitatibus juxta Jordanem, per trecentos annos. Quare tanto tempore nihil super hæc repetitione tentastis?

27. Igitur non ego pecco in te, sed tu contra me male agis indiens mihi bella non justa. Judicet Dominus, arbiter hujus diei, inter Israel et inter filios Ammon.

28. Noluitque acquiescere rex filiorum Ammon verbis Jephthæ, quæ per nuntios mandaverat.

29. Factus est ergo super Jephthæ spiritus Domini, et circumiens Galaad, et Manasse, Maspha quoque Galaad, et inde transiens ad filios Ammon,

30. Vetus vovit Domino, dicens: Si tradideris filios Ammon in manus meas, 31. Quicumque primus fuerit egressus de foribus domus meæ, mihi que occurrerit revertenti cum pace a filiis Ammon, eum holocaustum offeram Domino.

32. Transivit Jephthæ ad filios Ammon, ut pugnaret contra eos, quos tradidit Dominus in manus ejus;

33. Percussitque ab Aroer usque dum venias in Mennith, viginti civitates, et usque ad Abel, quæ est vicinis consista, usque ad Beala nimis; humilicities sunt filii Ammon a filiis Israel.

34. Revertente autem Jephthæ in Maspha domum suam, occurrit ei unigenita filia sua cum tympanis et choris; non enim habebat alios liberos.

35. Quæ visa scilicet vestimenta sua, et ait: Heu! me, filia mea, decipies me, et ipsa decipies et; speravi enim os meum ad Dominum, et aliud facere non potere.

36. Cui illa respondit: Pater mi, si aperuisti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcumque pollicitus es, concessa tibi

ultione atque victoria de hostibus tuis.

37. Dixitque ad patrem: Hæc solum mihi præsta quod deprecor: dimitte me ut duobus mensibus circumæm montes, et plangam virginitatem meam cum sodalibus meis.

38. Cui ille respondit: Vade. Et dimisit eam cum duobus mensibus. Cumque abisset cum sociis ac sodalibus suis, fiebat virginitatem suam in montibus.

39. Explicetis quoque duobus mensibus, reversa est ad patrem suum, et fecit ei sicut venerat, quæ ignorabat virum. Exiitque non inveniit in Israel, et conestudo servata est.

40. Ut post anni circulum conveiant in unum filii Israel, et plangant filiam Jephthæ Galaaditis diebus quatuor.

CAPUT XII.

Ephraim iniquo adversus Jephthæ insurgentes ad vada Jordanis ad xill milia occiderunt, cum vocem Sibboleth profere non possent; quæ vna fuisse, successit duces Ahasa, Abialon et Abdon.

1. Ecce autem in Ephraim orta est seditio; nam transiens contra aquilone, dixerunt ad Jephthæ: Quare, vadens ad pugnam contra filios Ammon, vocare nos noluit, ut peregerim tecum? Igitur incendimus domum tuam.

2. Quibus ille respondit: Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios Ammon vehementis; vocavique vos, ut præberetis mihi auxilium, et facere noluitis.

3. Quod cernens, posui animam meam in manibus meis, transivisti ad filios Ammon, et tradidit eos Dominus in manus meas. Quid conerunt ut adversum me consurgatis in prælium?

4. Vocatis itaque ad se cunctis viris Galaad, pugnavit contra Ephraim; percussitque viri Galaad Ephraim, quia dixerat: Fugitivus est Galaad de Ephraim, et habitavit in medio Ephraim et Manasse.

5. Occupaveruntque Galaadites vada Jordanis, per quæ Ephraim reversurus erat; cumque venisset ad ea de Ephraim numero, fugiens, atque dixisset: Obsecro ut me transire permittat, dicebant ei Galaadites: Numquid Ephraimicus es? quod dicente: Non sum,

6. Interrogabant eum: Dic ergo: Sibboleth, quod interpretatur spica. Qui respondebat: Sibboleth, eadem litera solam exprimere non valens. Stadin-

¹ Gen. 29, 27.
² Num. 21, 24.

³ Num. 27, 14.
⁴ Num. 1, 13.

⁵ Num. 22, 2.

que apprehensum jugalabant in ipso Jordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo millia.

7. Judicavit itaque Jephthe Galaadites Israel sex annis; et mortuus est, ac sepultus in civitate sua Galaad.

8. Post hunc judicavit Israel Abesab de Beethleem.

9. Qui habuit triginta filios, et totidem filias, quas emittens foras, maritis dedit, et ejusdem numeri filios suos accepit uxores, introducens in domum suam. Qui septem annis judicavit Israel.

10. Mortuusque est, ac sepultus in Beethleem.

11. Qui successit Achalon Zabulonites, et judicavit Israel decem annis.

12. Mortuusque est, ac sepultus in Zabulon.

13. Post hunc judicavit Israel Abdon, filius Illel, Pharathonites.

14. Qui habuit quadraginta filios, et viginta ex eis nepotes, ascendentes super septuaginta pullos asinarum. Et judicavit Israel octo annis.

15. Mortuusque est, ac sepultus in Pharathon terminis Ephraim, in monte Amalec.

CAPUT XIII.

Israelitis rursum in idololatriam lapsi Philistaei traduntur; Samson nasciturus ab angelo pendicitur matri, et deinde patri, natusque a Domino benedicitur.

1. Nurusumque filii Israel fecerunt malum in conspectu Domini, qui tradidit eos in manus Philistinorum quadraginta annis.

2. Erat autem quidam vir de Saraa, et de stirpe Dan, nomine Manue, habens uxorem sterilem.

3. Cui apparuit angelus Domini, et dixit ad eam: Sterilis es et absque liberis; sed concipies et paries filium;

4. Cave ergo ne bibas vinum ne siccaram, nec immundum quidquam comedas.

5. Quia concipies et paries filium, cujus non tanget caput novacula; erit enim nazareus Dei ab infantia sua et matris utero, et ipse incipiet liberare Israel de manu Philistinorum.

6. Quae cum venisset ad maritum suum, dixit ei: Vir Dei venit ad me,

habens vultum angelicum, terribilis nimis. Quem cum interrogassem quis es, et, et unde venisset, et quo nomine vocaretur, noluit mihi dicere;

7. Sed hoc respondit: Ecce concipies et paries filium; cave ne vinum bibas, nec siccaram, et ne aliquo vescaris immundo; erit enim puer nazareus Dei ab infantia sua, ex utero matris suae usque ad diem mortis suae.

8. Oravit itaque Manue Dominum, et ait: Obscuro Domine, ut vir Dei, quem misisti, veniat iterum, et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus est.

9. Exaudivitque Dominus deprecantem Manue, et apparuit iterum angelus Dei uxori ejus sedenti in agro. Manue autem maritus ejus non erat cum ea. Quae cum vidisset angelum,

10. Festinavit, et cucurrit ad virum suum, nuntiavitque ei, dicens: Ecce apparuit mihi vir, quem ante videram.

11. Qui surrexit, et secutus est uxorem suam; veniensque ad virum, dixit ei: Tu es qui locutus es mulieri? Et ille respondit: Ego sum.

12. Cui Manue: Quando, inquit, sermo tuus fuerit expletus, quid vis ut faciat puer? aut a quo se observari debebit?

13. Dixitque angelus Domini ad Manue: Ab omnibus, quae locutus sum tuius tui, abstineat sex.

14. Et quidquid ex vinea nascitur non comedat, vinum et siccaram non bibat, nullo vescatur immundo; et quod si praecipit, impleat atque custodiat.

15. Dixitque Manue ad angelum Domini: Obscuro ut ut acquiescas precibus meis, et faciamus tibi haec omnia de capris.

16. Cui respondit angelus: Si me cogis, non comedam panes tuos; si autem vinum vel holocaustum facere, offer illud Domino. Et nescibat Manue quod angelus Domini esset.

17. Dixitque ad eum: Quod est tibi nomen, ut, si sermo tuus fuerit expletus, honoremus te?

18. Cui ille respondit: Si cur quavis nomen meum, quod est mirabile?

19. Tullit itaque Manue locum de capris, et libanenta, et posuit super petram, offerens Domino, qui facit miser

hills; ipse autem et uxor ejus intuebantur.

20. Cumque ascenderet flamma altaris in caelum, angelus Domini pariter in flamma ascendit. Quod cum vidissent Manue et uxor ejus, praei ceciderunt in terram.

21. Et ultra eis non apparuit angelus Domini. Statimque intellexit Manue angelum Domini esse,

22. Et dixit ad uxorem suam: Morte moriemur, quia vidimus Deum.

23. Cui respondit mulier: Si Dominus nos vult occidere, de manibus nostris holocaustum et libanenta nos suscepisset, nec ostendisset nobis haec omnia, neque ea quae sunt ventera dixisset.

24. Peperit itaque filiam, et vocavit nomen ejus Samson. Crevitque puer, et benedixit ei Dominus.

25. Coepitque spiritus Domini esse cum eo in castris Dan, inter Saraa et Esthaol.

CAPUT XIV.

Samson uxorem ducit Philistinam; quam cum videret, leonem laceravit, in cuius ore postmodum reperto melle, sumpti ab eo parabola; qua sodalibus proposita, illi interpretationem per Samsonis uxorem intellexerunt.

1. Descendit ergo Samson in Thamnatha; vidensque ibi mulierem de filiabus Philistinum,

2. Ascendit, et nuntiavit patri suo, et matri suae, dicens: Vidi mulierem in Thamnatha de filiabus Philistinorum; quam quaeso ut mihi accipias uxorem.

3. Cui diversum pater et mater sua: Numquid non est mulier in filiabus fratrum tuorum, et in omni populo meo, quia vis accipere uxorem de Philistiis, qui incircumcisi sunt? Dixitque Samson ad patrem suum: Hanc mihi accipe, quia placuit oculis meis.

4. Parentes autem ejus nesciebant quod res a Domino fieret, et quaereret occasionem contra Philistinum; eo enim tempore Philistinum dominabantur Israel.

5. Descendit itaque Samson cum patre suo et matre in Thamnatha. Cumque venissent ad vineas oppidi, apparuit capulus leonis savus et ruginens, et occurrat ei.

6. Irruit autem spiritus Domini in

Samson, et dilaceravit leonem, quasi hostium in frusta discerpens, nihil omnino habens in manu; et hoc patri et matri noluit indicare.

7. Descenditque et locutus est mulieri, quae placuerat oculis ejus.

8. Et post aliquot dies revertens ut acciperet eam, declinavit ut videret cadaver leonis; et ecce exstans apum in ore leonis erat ac favas mellis.

9. Quem cum suspensisset in manibus, comedebat in viis veniensque ad patrem suum et matrem, dedit eis partem, qui et ipsi comederunt; nec tamen eis voluit indicare quod mel de corpore leonis assumpserat.

10. Descendit itaque pater ejus ad mulierem, et fecit filio suo Samson convivium, sic enim juvenes facere consueverant.

11. Cum ergo cives loci illius vidissent eum, dederunt et sodales triginta ut essent cum eo.

12. Quibus locutus est Samson: Proponam vobis problema; quod si solveritis mihi intra septem dies convivii, dabo vobis triginta sindones, et totidem tunicas;

13. Sin autem non poteritis solvere, vos dabit mihi triginta sindones, et ejusdem numeri tunicas. Qui responderunt ei: Propone problema, ut audiamus.

14. Dixitque eis: De comedente exivit cibum, et de forti egressa est dulcedo. Nee poterunt per tres dies propositionem solvere.

15. Cumque adesset dies septimus, dixerunt ad uxorem Samson: Blandire viro tuo, et susce ei indicet tibi quid significet problema. Quod si facere non fueris, incendemus te, et domum patris tui; an idcirco vocastis nos ad nuptias ut spoliaretis?

16. Quae fundebat apud Samson lacrymas, et murebatur dicens: Odisti me, et non diligis; idcirco problema, quod non possidit filius populi mei, non vis proponisti filio populi mei, non vis mihi exponere. At ille respondit: Patri meo et matri nolui dicere, et tibi idcirco potest?

17. Septem igitur diebus convivii fuit ante eum; tandemque die septimo, cum ei esset molesta, exposuit. Quae statim indicavit civibus suis.

18. Et illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitum: Quid dulcis melle, et quid fortius leone? Qui ait ad

1 Sup. 10, 6.

2 Gen. 16, 11. 1 Reg. 1, 80. Luc. 1, 31.

3 Gen. 11, 32.

eos: Si non arassetis in vitula mea, non invenissetis propositionem meam.

19. Irruit itaque in eum spiritus Domini, descenditque Ascalonem, et percussit ibi triginta viros, quorum ablatis vestes dedit illi qui problema solverat: Iatusque nimis, ascendit in domum patris sui.

20. Uxor autem ejus accepit maritum unum de amicis ejus et pronubis.

CAPUT XV.

Tribus vulpibus et facillis Samson Philistinorum secutus incidit, et facris funibus quibus ligatus erat, mille Philistheos asini maxilla prosternavit, e cuius dente molari aquo siti fuerat.

1. Post aliquantulum autem temporis, cum dies triticee messis instarent, venit Samson, invisere volens uxorem suam, et attulit ei hordum de capris. Cumque cubiculum ejus solito vellet intrare, prohibuit eum pater illius, dicens:

2. Putavi quod odisses eam, et ideo tradidi illam amico tuo; sed habet sororem, que junior et pulchrior illa est, sit tibi pro ea uxor.

3. Cui Samson respondit: Ab hac die non erit culpa in me contra Philistheos, faciam enim vobis mala.

4. Perrexitque et cepit tracentas vulpes, caudisque earum junxit ad caudas, et faces ligavit in medio.

5. Quis igno succendens, dimisit ut huc illicque discurreret. Que statim perrexerunt in seges Philistinorum. Quibus succensis, et comportatae jam fruges, et adhuc stantes in stipula, concrementate sunt, in tantum, ut vines quoque et silvestra flamma consumerentur.

6. Dixeruntque Philistini: Quis fecit hanc rem? Quibus dictum est: Samson, gener Thammath, quia talis uxorem ejus, et alteri tradidit, hanc operatus est. Ascenderuntque Philistini, et combusserunt tant mulierem quam patrem ejus.

7. Quibus ait Samson: Licet hęc feceritis, tamen adhuc ec vobis expetam ultionem, et tunc quiescam.

8. Percussitque eos ingenti plaga, ita ut, Argentes, strati ferros imponerent. Et descendens habitavit in spelunca petre Etam.

9. Igitur ascendentes Philistini in terram Juda, castrametati sunt in loco

qui postea vocatus est Lechi, id est, Maxilla, ubi eorum effusus est exercitus.

10. Dixeruntque ad eos de tribu Juda: Qui ascendistis adstratum nostrum? Qui responderunt: U. Igitur Samson venimus, et reddimus ei quo in nos operatus est.

11. Descenderunt ergo tria milia virorum de Juda, ad specum silicis Etam, dixeruntque ad Samson: Necesse quibus Philistinum imperent nobis? quare hoc facere voluisti? Quibus ille ait: Sicut fecerunt mihi, sic feci eis.

12. Ligare, inquit, te venimus, et tradere in manus Philistinorum. Quibus Samson: Jurate, ait, et spondebit mihi quod non occidatis me.

13. Dixerunt: Non te occidemus, sed victum trademus. Ligaveruntque eum duobus novis funibus, et tulerunt eum de petra Etam.

14. Qui cum venissent ad locum Maxilla, et Philistinum vociferans occurrissent ei, irruit spiritus Domini in eum, et sicut solent ad odorem ignis lina consumi, ita vincula quibus ligatus erat dissipata sunt et soluta.

15. Inventaque maxillam, id est, mandibulum asini, que jacebat, arripens, interfecit in eis mille viros.

16. Et ait: In maxilla asini, in mandibulo palli asinarum, delevi eos, et percussi mille viros!

17. Cumque hęc verba canens complexisset, projecit mandibulum de manu, et vocavit nomen loci illius Ramath-Lechi, quod interpretatur Elevatio maxille.

18. Sitiensque tralde, clamavit ad Dominum, et ait: Tu dedisti in manu servi tui salutem hanc maximam atque victoriam; eni siti morior, inquam de manu Indrecomisorum.

19. Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla asini, et egressa sunt ex eo aque; quibus batuis, recofilavit spiritum, et vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illius: Fons invocantis de maxilla, utque in presentem diem.

20. Judicavitque Israel in diebus Philistinum viginti annis.

CAPUT XVI.

Samson, observantibus eum custodiibus, postea Gaza urbem in montem detulit; a Dalila autem, est cepit illud, cognita causa

fortitudinis, detentus, illudatur et excrucietur ab hostibus; que tandem una cum interitu, videlicet MEM Philisthorum.

1. Abiit quoque in Gazam, et vidit ibi mulierem meretriciam, ingressusque est ad eam.

2. Quod cum audissent Philistinum, et pertrubrisset apud eos, intrasse urbem Samson, circumdederunt eum, positas in porta civitatis custodiibus, et ibi tota nocte cum silentio prestantes, ut factus manet expositum occiderent.

3. Dormivit autem Samson super utrumque medium noctis; et, inde consurgens, apprehendit ambas portas fores cum postibus suis et sera, impositisque humeris suis portavit ad verticem montis, qui respicit Hebron.

4. Post hęc audivit mulierem que habitabat in valle Sorec, et vocabatur Dalila.

5. Veneruntque ad eam principes Philistinorum, et disce ab illo in quo habet tantam fortitudinem, et quo modo eum superare valeamus, et victum affigere. Quod si feceris, dabimus tibi singuli mille et centum argenteos.

6. Locuta est ergo Dalila ad Samson: Dic mihi, obsecro, in quo sit tua maxima fortitudo, et quid sit quo ligatus erumpere nequeas?

7. Cui respondit Samson: Si septem pervercis funibus, necium sicis et adhuc lumentibus, ligatus fuero, infirmus ero ut ceteri homines.

8. Attulerunt ad eam satrapa Philistinorum septem funes, ut dixerat, quibus vixit eum.

9. Latentibus apud se insidiis, et in cubiculo finem rei expectantibus, clamavitque ad eam: Philistinum super te, Samson? Qui rupit vincula, quo modo si rumpat quis filam de stipes fortum patantem, cum odorem ignis acciperet; et non est cognitum in quo esset fortitudo ejus.

10. Dixitque ad eum Dalila: Ecce illustisi mihi, et falsum locutus es: saltem nunc iudica mihi quo ligari debeas.

11. Cui ille respondit: Si ligatus fuero novis funibus, qui nunquam fuerunt in opere, infirmus ero, et aliorum hominum similis.

12. Quibus rursum Dalila vixit eum, et clamavit: Philistinum super te, Samson? In cubiculo insidiis preparatis, Qui

ita rupit vincula quasi filam telarum.

13. Dixitque Dalila rursum ad eum: Usquequid decipis me, et falsum loqueris? ostende quo vinciri debeas. Qui respondit Samson: Si septem crines capitis mei cum lilio plexeris, et clavum his circumligatum teras floribus, infirmus ero.

14. Quod cum fecisset Dalila, dixit ad eum: Philistinum super te, Samson! Qui consurgens de somno extraxit clavum cum crinibus et lilio.

15. Dixitque ad eum Dalila: Quo modo dixi quod amicus me, cum artibus tuis non sit mecum? ut per tres veces mentitus es mihi, et noluisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua.

16. Cumque molestus esset ei, et per multos dies jugiter adhaereret, spatium ad quietem non tribuens, deficit anima ejus, et ad mortem usque lassata est.

17. Tunc speriens veritatem rei, dixit ad eam: Ferrum nunquam ascendit super caput meum, quia nazareus, id est, consecratus Deo sum de utero matris mee; si namque fuerit caput meum, recedit a me fortitudo mea, et delitiam, erogue sicut ceteri homines.

18. Vidensque illa quod confessus ei esset omnem animum suum, misit ad principes Philistinorum, ac mandavit: Ascendite adhuc semel, quia nunc mihi aperuit cor suum. Qui ascenderunt, assumpta pectinia quam promiserant.

19. At illa dormire eum fecit super genuala sua, et in sinu suo reclinare caput; vocavitque tonsorem, et rasit septem crines ejus; et cepit abigere eum, et a se repellere, statim enim ab eo fortitudo discessit.

20. Dixitque: Philistinum super te, Samson! Qui de somno consurgens, dixit in animo suo: Egrediar sicut ante feci, et me excutiam, necius quod recessisset ab eo Dominus.

21. Quem cum apprehendissent Philistinum, statim erucunt oculos ejus, et duxerunt Gazam vinculis catenis, et clausum in carcere molere fecerunt.

22. Jamque capilli ejus renasci coeperant.

23. Et principes Philistinorum convenerunt in unum ut immolarent hostias magnificas Dagon deo suo, et epularentur, dicens: Tradidit deus nostrum inimicum nostrum Samson in manus nostras.

24. Quod etiam populus videns, laudabat eum stum, eodemque dicebat.

Tradidit deus noster adversarium nostrum in manus nostras, qui delevit terram nostram, et occidit plurimos.

25. Lactantesque per convivia, sumptis jam epulis, præceperunt ut vocaretur Sanson, et ante eos laderet. Qui adductus de carcere ludebat ante eos; feceruntque cum stare inter duas columnas.

26. Qui dixit puero regenti gressus suos: Dimitte me, ut tangam columnas quibus omnis inniminet domus, et recle- ner super eos, et paululum roquescam.

27. Dominus autem erat plena visum ac mulierum, et erant ibi omnes principes Philistinorum, ex de tecto et solaro circiter tria millia utriusque sexus spectantes ludentem Sanson.

28. At ille, invocato Domino, ait: Domine Deus, momento meo, et reddo tibi nunc fortitudinem pristinam, Deus meus, ut utiscar me de hostibus meis, et pro amissione ducorum luminum unam ulionem recipiam.

29. Et apprehendens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alteramque earum dextera, et alteram lava tenens,

30. Ait: Moriar anima mea cum Philistiim! Concessisse fortiter culpinis, occidit domus super omnes principes, et totorum multitudinem qui ibi erant; multoque plures interfecit moriens, quam ante vivus occiderat.

31. Descendentes autem fratres ejus et universa cognato tolerant corpus ejus, et sepelierunt inter Saraa et Esthaol, in sepulcro patris sui Manue; judicavitque Israela viginti annis.

CAPUT XVII.

Mater Michas confavit ipse de serrato argento idolum, cui ille primo filium suum, deinde Jervim Bethleheimitem profecit sacerdotem.

1. Fuit eo tempore vir quidam de monte Ephraim, nomine Michas,

2. Qui dixit matri suæ: Mille et centum argenteos, quos separaveras tibi, et super quibus me audiente juraveras, ecco ego habeo, et apud me sunt. Cui illa respondit: Benedictus filius meus domini!

3. Reddidit ergo eos matri suæ, quem dixerat ei: Consecravi et voti hoc argentum Domino, et de manu mea suscipiat filius meus, et faciat sculptile atque confatile; et nunc trado illud tibi,

4. Reddidit igitur eos matri suæ, quem tulit ducentos argenteos, et dedit eos argenteo, ut faceret ex eis sculptile atque confatile, quod fuit in domo Michæ.

5. Qui adiculam quoque in ea deo separavit, et fecit ephod, et theraphim, id est, vestem sacerdotalem et idola, implevitque unum filiorum suorum manum, et factus est et sacerdos.

6. In diebus illis non erat rex in Israel, sed unusquisque, quod sibi rectum videbatur, hoc faciebat.

7. Fuit quoque alius adolescens de Bethleheim Juda, ex cognatione ejus; eratque ipse levites, et habitabat ibi.

8. Egressusque de civitate Bethleheim, peregrinari voluit ubicumque sibi con- modum reperisset. Cunque venisset in montem Ephraim, iter faciens, et declinasset pariter in domum Michæ.

9. Interrogatus est ab eo unde venisset. Qui respondit: Levita sum de Bethleheim Juda; et vado ut habitum uli potero, et utile mihi esse perspexero.

10. Dixitque Michas: Mane apud me, et esto mihi parens ac sacerdos; daboque tibi per annos singulos decem argenteos, ac vestem duplicem, et que ad victum sunt necessaria.

11. Accepitque, et mansit apud hominem, fuitque illi quasi unus de filiis.

12. Implevitque Michas manum ejus, et habuit puerum sacerdotem apud se.

13. Nunc scio, dicens, quod beneficiat mihi Deus habenti levitici generis sacerdotem.

CAPUT XVIII.

Misis primam exploratoribus, secundi postea sunt sexcenti viri de tribu Dan, quærentes sibi possessionem; et ablato Michæ idolo cum sacerdotibus, urbem Lais vi capientes inhabitaverunt.

1. In diebus illis non erat rex in Israel, et tribus Dan quærebant possessionem sibi, ut habitarent in ea; usque ad illum enim diem inter cæteras tribus sortem non acciperat.

2. Miserunt ergo filii Dan, stirpis et familie suæ quatuor viros fortissimos de Saraa et Esthaol, ut explorarent terram, et diligenter inspicerent; dirueruntque eis: Ite, et considerate terram.

Qui cum pergentes venissent in montem Ephraim, et intrassent domum Michæ, reverterunt ibi;

3. Et agnoscentes vocem adolescentis levitæ, atentesque illius diversorio, dixerunt ad eum: Quis te huc adduxit? quid hic agis? quomodo causam huc venire voluisti?

4. Qui respondit eis: Hæc et hæc præstiti mihi Michas, et ma mercedo condidit, ut sim ei sacerdos.

5. Rogaverunt autem eum, ut consuleret Dominum, ut scire possent an prospere tinere pergerent, et res haberet effectum.

6. Qui respondit eis: Ite in pace; Dominus respicit viam vestram, et iter quo pergitis.

7. Eantes igitur quinque viri venerunt Lais, viderantque populum habitantem in ea absque ullo timore, juxta consuetudinem Sidoniorum, securum et quietum, nullo ei peritus resistente, magnarumque opum, et procul a Sidone atque a cunctis hominibus separatam.

8. Reversique ad fratres suos in Saraa et Esthaol, et quid egissent sciscitantibus, responderunt:

9. Surgite, ascendamus ad eos; viderimus enim terram valde opulentam; et ubeream; nolite negligere, nolite cessare. Eamus, et possideamus eam; nullus erit labor.

10. Intrabimus ad securos, in regionem latissimam, tradetque nobis Dominus locum, in quo nullus rei est periculi eorum que gignantur in terra.

11. Profecti igitur sunt de cognatione Dan, id est de Saraa et Esthaol, sexcenti viri armati armis bellicis.

12. Ascendentesque manserunt in Cariath-larim Juda; qui locus, ex eo tempore, Castrorum Dan nomen accepit, et est post tergum Cariath-larim.

13. Ibi transierunt in montem Ephraim. Cunque venissent ad domum Michæ,

14. Dixerunt quinque viri, qui prius missi fuerant ad considerandam terram Lais, cæteris fratribus suis: Nostis quod in domibus istis sit ephod, et theraphim, et sculptile, atque confatile; videte quid vobis placeat.

15. Et cum paululum declinassent, ingressi sunt domum adolescentis levitæ, qui erat in domo Michæ, salutaruntque eum verbis pacificis.

16. Sexcenti autem viri, ita ut erant armati, stabant ante ostium.

17. At illi qui ingressi fuerant domum juvenis, sculptile, et ephod, et theraphim,

atque confatile tollere nitentur; et sacerdos stabat ante ostium, sexcenti viri fortissimam hæc procul expectantibus.

18. Tuleruntque quæ intraverant, sculptile, ephod, et idola, atque confatile. Quibus dixit sacerdos: Quid fecistis?

19. Qui responderunt: Tace, et pone digitum super os tuum; venique nobiscum, ut habeamus te patrem, ac sacerdotem. Quid tibi melius est, ut sis sacerdos in domo unius viri, an in una tribu et familia in Israel?

20. Quod cum audisset, acquievit sermonibus eorum; et tulit ephod, et idola, ac sculptile, et profecit est cum eis.

21. Qui cum pergerent, et ante se ire fecissent parvulos ac jumenta, et omne quod erat pretiosum,

22. Et jam a domo Michæ essent procul, viri qui habitabant in ædibus Michæ conclamantes secuti sunt.

23. Et post tergum clamantem coperunt. Qui, cum respicissent, dixerunt ad Micham: Quid tibi vis? qui clamastis?

24. Qui respondit: Deos meos, quos mihi feci, tulistis, et sacerdotem et omnia que habeo, et dicitis: Quid tibi est?

25. Dixeruntque ei filii Dan: Cave ne ultra loquaris ad nos, et veniant ad te viri animo concitati, et ipse cum emi domo tua peras.

26. Et sic capto itinere perrexerunt. Videns autem Michas, quod fortesores se essent, reversus est in domum suam.

27. Sexcenti autem viri tulerunt sacerdotem, et que supra diximus, veneruntque in Lais ad populum quiescentem atque securum, et percurserunt eos in ore gladii, urbenique incendio tradiderunt.

28. Nullo penitus ferente presidium, eo quod procul habitarent a Sidone, et cum nullo hominum haberent quidquam societatis ac negotii. Erat autem circumsita eis regio Robob; quam rursus extruentes, habitaverunt in ea.

29. Vocato nomine civitatis Dan, juxta vocabulum patris sui, quem generat Israel, quæ prius Lais dicebatur.

30. Poneruntque sibi sculptile, et Jonathan, filium Gersam, filii Moyse, ac filios ejus sacerdotes in tribu Dan, usque ad diem captivitatis suæ.

31. Manseruntque ad eos idolum Michæ omni tempore quo fuit domus Dan in

Silo. In diebus illis non erit rex in Israel.

CAPUT XIX.

Cum levita suam uxorem a parentum domo recessisset, ipsa a Gabaonitis, qui tribus erat Benjamin, prodigijs libidinē excitata, maritus in duodecim partes corpora secto, ad singulas tribus singulas portiones misit, ad infantes suos ulciscendam reliquis tribus evocans.

1. Fuit quidam vir levites habitans in latere montis Ephraim, qui accepit uxorem de Bethlehém Juda;

2. Quae reliquit eum, et reversa est in domum patris sui in Bethlehém, mansitque apud eum quatuor mensibus.

3. Scoutatusque est eam vir suus, volens reconciliari ei, atque blandiri, et secum reducere, habens in comitatu puerum et duas asinos. Quae suscepit eum, et introduxit in domum patris sui. Quod cum audisset socer ejus, cumque vidisset, occurrit ei lotus,

4. Et amplexatus est hominem. Mansitque gener in domo soceri tribus diebus, comedens cum eo et bibens familiariter.

5. Die autem quarto, de nocte consurgens, proficisci voluit: quem tenuit socer, et ait ad eum: Gusta prius panem tuum, et confortata stomachum, et sic proficisceris.

6. Seduruntque simul, ac comedierunt et liberant. Lixitque pater puellae ad generum suum: Quaesit ut hodie hic maneat, pariterque letetur.

7. At ille consurgens, copit velle proficisci. Et nihilominus obnixio cum socer tenuit, et apud se fecit manere.

8. Mane autem facto, parabat levites iter; qui socer rursus: Oro te, inquit, ut paululum cibi capias, et assumptis vilius, donec increpascit dies, postea proficiscaris. Comoderuntque ergo simul

9. Surrexitque adolescens, ut pergeret cum uxore sua et puero. Qui rursus locutus est socer: Considera quod es ad occum declivior sit, et propinquat ad vesperum; mane apud me utinam hodie, et due lictum diem, et cras proficisceris ut vadas in domum tuam.

10. Illi genitor acquiescere sermonibus ejus: sed statim perrexit, et venit contra Jebus, qui altero nomine vocatur Jerusalem, dicens secum duos asinos vestros, et concubinam.

11. Jamque erant juxta Jebus, et dies mutabatur in noctem; dixitque puer ad dominum suum: Veni, obsecro, documemus ad urbem Jebuseorum, et maneamus in ea.

12. Cui respondit dominus: Non ingrediar oppidum gentis alienae; qui non est de filijs Israel, sed transibis usque Gabaa;

13. Et cum illic pervenero, manebis in ea, aut certo in urbe Rama.

14. Transierunt ergo Jebus; et coepit carpebat iter, occubuitque eis sed juxta Gabaa, quae est in tribu Benjamin.

15. Divertueruntque ad eam, ut maneret ibi. Quo cum intrassent, sedebant in platea civitatis, et nullus eos recipere voluit hospitio.

16. Et ecce apparuit homo sanctus, revertens de agro et de opere suo vesperi, qui et ipse de monte erat Ephraim et peregrinus habitabat in Gabaa. Homines autem regionis illius erant filij Iemini.

17. Elevatisque oculis, vidit senex sedentem hominem cum sacerdotibus suis in platea civitatis; et dixit ad eum: Unde venis? et quo vadis?

18. Qui respondit ei: Profecti sumus de Bethlehém Juda, et pergitum ad locum nostrum, qui est in latere montis Ephraim, unde iteramus in Bethlehém; et nunc vadimus ad domum Dei, nullasque sub tectum suum nos vult recipere;

19. Habentes paleas et fenem in sinistrarum pabulum, et panem ac vinum in moes et ancillis tuae usus, et pueri qui mecum est, nulla re indigimus nisi hospitio.

20. Cui respondit senex: Pax tecum sit, ego praebebo omnia quae necessaria sunt; tantum, quasso, ne in platea maneat.

21. Introduxitque eum in domum suam, et pabulum asiis praebuit; ac postquam laverunt pedes suos, recipi eos in convivium.

22. Illis opulentiibus, et post laborem hincis cibo et potu reficientibus corpora, venerunt viri civitatis illius, filij Belial (id est absque Jugo), et circumdantes domum senis, fores pulsare coeperunt, clamantes ad dominum domus, atque dicentes: Educ virum qui ingressus est domum tuam, ut abutatur eo.

23. Egrossusque est ad eos senex, et ait: Nolite, fratres, nolite facere malum

hoc, quia ingressus est homo hospitium meum, et cessate ab hac stultitia.

24. Habeo filiam virginem, et hic homo habet concubinam; educam eas ad vos, ut humilietis eas, et vestram libidinem complectis; tantum obscuro ne scelus hoc contra naturam operemini in virum.

25. Nolabant acquiescere sermonibus illius; quod carnis homo, eduxit ad eos concubinam suam, et eis tradidit illudendum; qua cum tota nocte abusi essent, dimiserunt eam mane.

26. At mulier, recedentibus tenebris, venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus, et ibi corruit.

27. Mane facta surrexit homo, et appertuit ibi. Quo cum expleret viam; et ecce concubina ejus cecubavit ante ostium, sparsis in limine manibus.

28. Cui ille, putans eam quiescere, loquebatur: Surge, et ambulemus. Qua nihil respondens, intelligens quod erat mortuus, tulit eam, et imposuit asino, reversasque est in domum suam.

29. Quam cum esset ingressus, arripuit gladium, et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frustra incidens, misit in omnes terminos Israel.

30. Quod cum vidissent singuli, clamabant: Nusquam res talis facta est in Israel, ex eo die quo ascenderunt patres nostri de Aegypto, usque in praesens tempus; forte sententiam, et in commune decernite quid facto opus sit.

CAPUT XX.

Ob hoc scelus prophanus reliquis tribus adversus Benjamin, senex atque iterum bello inferens, testioque committentes jusse Deum omnium tribus illas vretre sexcenta quo la contrahentes rogerant, penitus deleverant.

1. Egressi itaque sunt omnes filij Israel, et pariter congregati, quasi vir unus, de Dan usque Bersabee, et terra Galad, ad Dominum in Maspha.

2. Omnesque anguli populi, et omnesque tribus viri in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadringenta millia pedum pugnantium.

3. (Nec latuit illos Benjamin, quod accessissent filij Israel in Maspha.) Interrogatusque Jovita, maritus mulieris

interfecta, quomodo tantum scelus perpetratum esset,

4. Respondit: Veni in Gabaa Benjamin cum uxore mea, illucque divertit;

5. Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum in qua manebam, volentes me occidere; et uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortuos est.

6. Quam acceptam, in frusta contidi, misique partes in omnes terminos possessionis vestrae, qui nunquam tantum nefas, et tam grande piaculum factum est in Israel.

7. Adversis omnes filij Israel; decernit quid facere debeatis.

8. Stansque omnis populus, quasi unus hominis sermone respondit: Non rocedemus in tabernacula nostra, nec suam quisquam intrabit domum,

9. Sed hoc contra Gabaa in commune faciamus.

10. Decem viri eligantur et centum et omnibus tribus Israel, et centum de mille, et mille de decem millibus, ut comportent exercitū cibaria, et possimus pugnare contra Gabaa Benjamin, et reddere et pro scelere quod meretur.

11. Conveneruntque universi Israel ad civitatem, quasi homo unus, eadem mente unoque consilio.

12. Et miserunt nuntios ad omnem tribum Benjamin, qui dicerent: Cur tantum nefas in vobis reperimus est?

13. Tradite homines de Gabaa qui hoc flagitium perpetraverunt, ut moriantur, et auferatur malum de Israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorum Israel audire mandatum.

14. Sed et cunctis urbibus, quae sortis suae erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium, et contra universum populum Israel dimicarent.

15. Invenitque sunt viginti quinque milia de Benjamin educationum gladium, praeter habitatores Gabaa,

16. Qui septingenti viri fortissimi, ita sinistra ut dextra proficiant, et sic fundis lapides ad certum facientes, ut capillum quoque possent percute, et nequaquam in altorum partem ictus lapidis deferretur.

17. Virorum quoque Israel, absque Benjamin, inventa sunt quadringenta milia educationum gladios, et paratorum ad pugnam.

18. Qui surgentes venerunt in domum Dei, hoc est in Silo, consulueruntque

Deum, atque dixerunt : Quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios Benjamin? Quibus respondit Dominus : Judas sit tui vester.

19. Statimque filii Israel surgentes mane, castrametati sunt juxta Gabaa; 20. Et inde procedentes ad pugnam contra Benjamin, urbem oppugnare ceperunt.

21. Egrossique filii Benjamin de Gabaa, occiderunt de filiis Israel die illo viginti duo millia virosurum.

22. Rarum filii Israel et fortitudine et numero confidentes, in eodem loco, in quo prius certaverant, aciem dixerunt.

23. Ita tamen ut prius ascenderent et berent coram Domino usque ad noctem, considerentque eum, et dicerent : Debeo ultra procedere ad finicandum contra filios Benjamin fratres meos, an no? quibus illo respondit : Ascendito ad eos, et inite certamen.

24. Cumque filii Israel altera die contra filios Benjamin ad prelium processissent,

25. Eruperunt filii Benjamin de portis Gabaa, et, occurrentes eis, tanta in illos caede bacchati sunt ut decem et octo millia virosurum eductumque gladium prostrerent.

26. Quomobrem omnes filii Israel venerunt in domum Dei, et sedentes fecant coram Domino; jejunaveruntque die illo usque ad vesperam, et obtulerunt ei holocausta, atque pacificas victimas.

27. Et super statum suo interrogaverunt. Eo tempore illi erat arx foderis Dei.

28. Et Phinees, filius Eleazari filii Aaron, propositus domus. Consuluerunt legitur Dominum, atque dixerunt : Exire ultra debemus ad pugnam contra filios Benjamin fratres nostros, an quiescero? Quibus ait Dominus : Ascendite, cras enim tradam eos in manus vestras.

29. Posueruntque filii Israel insidias per circuitum urbis Gabaa,

30. Et tertia vice, sicut semel et bis, contra Benjamin exercitum produxerunt.

31. Sed et filii Benjamin audacter eruperunt de civitate, et fugientes adversarios longius persecuti sunt, ita ut vulnerarent ex eis sicut primo die et secundo, et cederent per duas semitas virosurum terga, quorum una ferobatur in Bethel et altera in Gabaa, atque prostrerentur triginta ceterosque viri.

32. Putaverunt enim solito eos mox cedere. Qui, fugam arte simulantes, inierunt consilium ut abstraherent eos de civitate, et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent.

33. Omnes itaque filii Israel surgentes de sedibus suis, tetenderunt aciem in loco qui vocatur Baal-Thamar. In die quoque, que circa urbem erat paulatim se aperire ceperunt,

34. Et ab occidentali urbis parte procedere. Sed et alia decem millia virorum de universis Israel habitatoribus urbis ad certamina provocabant; ingravatumque est bellum contra filios Benjamin; et non intellexerunt quod ex omni parte illis instaret interitus.

35. Persequuntque eos Dominus in conspectu filiorum Israel, et interfecerunt ex eis in illo die viginti quinque millia et centum viros, omnes belatores et educentes gladium.

36. Filii autem Benjamin, cum se inferiores esse vidissent, ceperunt fugere. Quod ad cernentes filii Israel, dederunt eis ad fugiendum locum, ut ad preparatas insidias devenirent, quas juxta urbem posuerant.

37. Qui cum repente de latibulis surrexissent, et Benjamin terga cederentque daret, ingressi sunt civitatem, et percellerunt eam in evo gladii.

38. Signum autem dederunt filii Israel his qui in insidiis collocaverant, ut postquam urbem cepissent, ignem accenderent, ut ascendente in altum fumo, captam urbem demonstrarent.

39. Quod cum cernerent filii Israel in ipso certamine positi (putaverunt enim filii Benjamin eos fugere, et instantius persequebantur, cesis de iactis eorum triginta viris),

40. Et viderent quasi columnam fumide civitate descendere, Benjamin quoque, aspiciens retro, cum captam cerneret civitatem, et flammam in sublimem ferri,

41. Qui prius simulaverant fugam, versa facie, fortius resistebant. In quodcumque vidisset filii Benjamin, fugam versi sunt.

42. Et ad viam deserti ire ceperunt, illic quoque eos adversarii persequebantur; sed et hi qui urbem succedentem occurrerunt eis,

43. Partesque ita factum est, ut et utraque parte ab hostibus cederent, nec erat ultra spesque morientium. Gede-

runt, atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis Gabaa.

44. Fuerunt autem qui in eodem loco interfecti sunt, decem et octo millia virorum, omnes robustissimi pugnatores.

45. Quod cum vidissent qui remanserant de Benjamin, fugerunt in solitudinem, et pergebant ad petram cujus vocabulum se aperire ceperunt, essent viginti quinque millia, pugnatores ad bella promptissimi.

46. Et sic factum est, ut omnes qui ceciderunt de Benjamin in diversis locis, essent viginti quinque millia, pugnatores ad bella promptissimi.

47. Remanserunt itaque de omni numero Benjamin, qui evadere et fugerunt in solitudinem poterant, sexcenti viri; sederuntque in petra Remmon mensibus quatuor.

48. Regressi autem filii Israel, omnes reliquias civitatis, a viros usque adumenta, gladio percusserant, cunctasque urbes et viculos Benjamin vorax flamma consumpsit.

CAPUT XXI.

Instaurat tribus Benjamin ex eo virginibus in caede habitatorum Jabes-Galaad reservatis, et ex raptis ducentum choros in Silo virginibus.

1. Juraverunt quoque filii Israel in Maspha, et dixerunt : Nullus nostrum dabit filii Benjamin de filiabus suis uxorem.

2. Veneruntque omnes ad domum Dei, in Silo, et in conspecta ejus sedentes usque ad vesperam, leverunt vocem, et magno ululatu ceperunt flere, dicentes :

3. Quare, Domine Deus Israel, factum est hoc malum in populo tuo, ut hodie una tribus auferretur ex nobis?

4. Altera autem die diluculo consurgentes, extruxerunt altare; obtuleruntque ibi holocausta et pacificas victimas, et dixerunt :

5. Quis non ascendit in exercitu Domini de universis tribus Israel? Grandi enim juramento se constrinxerant, cum essent in Maspha, interficere eos qui defaissent et.

6. Ductique penitentia filii Israel super fratre suo Benjamin, ceperunt dicere : Ablata est tribus una de Israel-

7. Udo utores accipient? omnes enim in commune juravimus non duros nos his filias nostras.

8. Idcirco dixerunt : Quis est de universis tribus Israel qui non ascendit ad Dominum in Maspha? Et ecce inventi sunt habitatores Jabes-Galaad in illo exercitu non fuisse.

9. (Eo quoque tempore cum essent in Silo, nullus ex eis ibi reperitus est.)

10. Miserunt itaque decem millia viros robustissimos, et preceperunt eis : Ite, et percute habitatores Jabes-Galaad in ore gladii, tam uxores quam parvulos eorum.

11. Et hoc erit quod observare debentibus : Omnes generis masculini et mulieres que evadere viros interficite, virginis autem reservate.

12. Inventasque sunt de Jabes-Galaad quadringente virginis, que nescierunt viri thorum; et adduxerunt eas ad castra in Silo, in terram Chanaan.

13. Miseruntque nuntios ad filios Benjamin qui erant in petra Remmon, et preceperunt eis ut eos susciperent in pace.

14. Veneruntque filii Benjamin in illo tempore, et datus sunt eis uxores de filiabus Jabes-Galaad; alias autem non repererunt quas simili modo traderent.

15. Universasque Israel valde doluit, et egit penitentiam super interfecionis unius tribus ex Israel.

16. Dixeruntque majores natu : Quid faciemus reliquis qui non acceperunt uxores? amnes in Benjamin feminas conciderunt.

17. Et magna nobis cura, ingentium studio providenda est, no una tribus delatur ex Israel.

18. Filias enim nostras eis dare non possumus, constructi juramento et maledictionem que diximus : Maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem Benjamin!

19. Ceperuntque consilium, atque dixerunt : Ecce solemnitas Domini est in Silo anniversaria, que sita est ad septentrionem urbis Bethel, et ad orientalem partem viae que de Bethel tendit ad Sichem, et ad meridiem oppidi Lebona;

20. Preceperuntque filii Benjamin, atque dixerunt : Ite, et latitate in vicis;

21. Cumque vidisset filias Silo ad-

* Num. 30. 17-18.

ducendos choros ex more procedere, ecce repente de vineis, et rapite ex eis singuli uxores singulas, et pergit in terram Benjamin.

22. Cumque venerint patres eorum, ac fratres, et adversum vos queri coeperint atque iurari, dicemus eis: Misere-mini eorum; non enim rapuerunt eas iure belliantium atque victorum, sed rogantibus ut acciperent, non dedistis, et a vestra parte peccatum est.

23. Feceruntque filii Benjamin ut sibi fuerat imperatum; et iuxta numerum suum rapuerunt sibi de his que duobus choros uxores singulas; aberuntque in possessionem suam, adificantes urbes, et habitantes in eis.

24. Filii quoque Israel reversi sunt per tribus et familias in tabernacula sua: illis illis non erat rex in Israel; sed unusquisque, quod sibi rectum videbat, hoc faciebat.

LIBER RUTH.

CAPUT I.

Elimelech Bethlehemita pro nimia fame cum uxore Noemi ac duobus filiis in terram Moab concecit; qua una cum filiis mortuo, Noemi cum Ruth nuru sua Bethlehem revertens, non vult uxori Noemi, sed Mara.

4. In diebus anni iudicia, quando iudices preerant, facta est fames in terra. Abiitque homo de Bethlehem Juda, ut peregrinaretur in regione Moabitide, cum uxore sua ac duobus liberis.

2. Ipse vocabatur Elimelech, et uxor ipsa Noemi; et duo filii, alter Mahalon, et alter Chelion, Ephraimae de Bethlehem Juda. Ingressurus regionem Moabitidem, morabantur ibi.

3. Et mortuus est Elimelech, maritus Noemi; remansitque ipsa cum filiis.

4. Qui acciperent uxores Moabidas, quarum una vocabatur Orpha, altera vero Ruth. Manseruntque ibi decem annis.

5. Etambo mortui sunt, Mahalon videlicet et Chelion; remansitque mulier orphata duobus liberis ac marito.

6. Et surrexit ut in patriam pergeret, cum utraque nuru sua, de regione Moabitide; adierat enim quod respicisset Dominus populum suum, et dedisset eis escas.

7. Egressa est itaque de loco peregrinationis suae, cum utraque nuru; et jam

in via revertendi posita in terram Juda, 8. Dixit ad eas: Ite in domum matris vestrae; faciat vobiscum Dominus misericordiam, sicut fecistis cum mortuis et mecum.

9. Det vobis invenire requiem in domibus virorum quos sortitura estis. Et osculata est eas. Quae elevata voce flere coeperunt.

10. Et dicere: Tecum pergemus ad populum tuum.

11. Quibus illa respondit: Revertimini, filiae meae; cur venitis mecum nisi ultra habeo filios in utero meo, ut viros ex me sperare possitis?

12. Revertimini, filiae meae, et abite; jam enim senectute confecta sum, nec apta vinculo conjugali; etiam si possem huc nocte concipere, et parere filios,

13. Si eos expectare velitis, donec crescant, et annos pubertatis impleant, ante eritis vetulae quam nubatis. Nolite, quae, filiae meae; quia vestra angustia mihi me premit, et egressa est manus Dominum contra me.

14. Elevata igitur voce, rursus flere coeperunt; Orpha osculata est socrum, ac reversa est; Ruth adhaesit socri suae.

15. Cui dixit Noemi: En reversa est cognata tua ad populum suum et ad deos suos; vade cum ea.

16. Quae respondit: Ne adversaris mihi ut relinquam te et abeam; quo-

cumque enim perrexeris, pergam, et ubi morata fueris, et ego pariter morabor. Populus tuus populus meus, et Deus tuus Deus meus.

17. Quae te terra morientem suscepit, in ea moriar, ibique locum accipiam sepulturae. Haec mihi faciat Dominus, et haec addat, si non sola mors me et te separaverit.

18. Videns ergo Noemi quod obstinato animo Ruth decrevisset socrum pergere, adversari noluit, nec ad suos ultra reditum persuadere;

19. Profectoque sunt simul, et venerunt in Bethlehem. Quibus urbem ingressa, velut apud cunctos fama percurrebuit; dicebantque mulieres: Haec est illa Noemi.

20. Quibus ait: Ne vocetis me Noemi (id est pulchram), sed vocate me Mara (id est amaram), quia amaritudo vae replevit me Omnipotens.

21. Egressa sum plena, et vacuum rediit me Dominus. Cur ergo vocatis me Noemi, quam Dominus humiliavit, et afflixit Omnipotens?

22. Venit ergo Noemi cum Ruth, Moabitide, nuru sua, de terra peregrinationis suae, ac reversa est in Bethlehem, quando primum hordes metebantur.

CAPUT II.

Ruth pressa fama, spicas in agro Booz affinis sui colligens, gratiam apud suum invenit, et iacta vesperi ad socrum reversa, multum frumenti et de ciborum reliquiis ei affert.

1. Erat autem viro Elimelech consanguineus, homo potentis, et magnarum opum, nomine Booz.

2. Dixitque Ruth, Moabitida, ad socrum suam: Si iube, vadam in agrum, et colligam spicas quae fugerint manus meae, ubicumque clementis in me patrifamilias reperero gratiam. Cui illa respondit: Vade, filia mea.

3. Abiit itaque, et colligebat spicas post terga metentium. Accidit autem ut ager ille haberet dominum nomine Booz, qui erat de cognatione Elimelech.

4. Et ecce ipse veniebat de Bethlehem, dixitque messoribus: Dominus vobiscum. Qui responderunt ei: Benedicat tibi Dominus.

5. Dixitque Booz juveni qui messoribus praerat: Cujus est haec puella?

6. Cui respondit: Haec est Moabitida

quae venit cum Noemi, de regione Moabitide.

7. Et rogavit ut spicas colligeret remanentes, sequens manus eorum vestigia; et de mane usque nunc stat in agro, et ne ad momentum quidem domum reversa est.

8. Et ait Booz ad Ruth: Audi, filia; ne vadas in alterum agrum ad colligendam, nec recedas ab hoc loco; sed iungere puellis meis.

9. Et ubi messuerint, sequere; mandavi enim pueris meis ut nemo molesta sit tibi; sed etiam, si sitis, vade ad sarcinam, et bibe aquas de quibus et pueri bibunt.

10. Quae cadens in faciem suam et adorans super terram, dixit ad eum: Unde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, et nosse me dignareris peregrinam mulierem?

11. Cui ille respondit: Nuntiata sunt mihi omnia quae feceris socri tuae post mortem viri tui, et quod reliqueris parentes tuos et terram in qua nata es, et veneris ad populum quem antea nescibas.

12. Redat tibi Dominus pro opere tuo, et plenam mercedem recipias a Domino Deo Israel, ad quem venisti, et sub cuius confugisti alas!

13. Quae ait: Inveni gratiam apud oculos tuos, domine mi, qui consolatus es me, et locutus es ad eum ancillae tuae, quoniam non sum similis unius puellarum tuarum.

14. Dixitque ad eam Booz: Quando hora vesendi fuerit, veni huc, et comedere panem, et intinge buccellam tuam in aceto. Sed itaque ad messum latas, et congesti poterant sibi, comediteque, et saturata est, et tulit reliquias.

15. Atque inde surrexit ut spicas ex more colligeret. Praecipit autem Booz pueris suis, dicens: Etiamsi vobiscum naturo voluerit, ne prohibeatis eam.

16. Et de vestris quoque manipulis proficite de industria, et remanere permitte, ut absque robore colligat, et colligentem nemo corripiat.

17. Colligit ergo in agro usque ad vesperam; et rurus colligebat virga cadens et excutiens, invenit hordei quatuor ephi mensuram, id est tres modios.

18. Quos portans reversa est in civitatem, et ostendit socri suae; insuper protulit, et dedit ei de reliquiis cibi sui, quo saturata fuerat.